Af

Grev Schmettows Correspondance.

(1813 og 1814.)

Efterstaaende Brevvexling udgjør endeel af Grev Schmettows efterladte Papirer, hvilke hans Svigersøn, den i Aaret 1861 afdøde Hofraad Collins Børn velvilligen have overladt det herværende Videnskabsselskab.

Da der saavidt bekjendt ikke andetsteds findes Noget samlet om Grev Schmettows Liv, hidsættes det Ubetydelige, som det nu har været muligt at samle.

Carl Jacob Woldemar, Rigsgreve v. Schmettow blev født den 25de Decbr. 1744 og nedstammede fra den i det 15de Aarhundrede med Kong Matthias Corvinus fra Ungarn kommende Johannes Matthias v. Schmettau, der ejede Over- og Nedre-Hansdorff i Grevskabet Glaz [1]). Hans Fader var Woldemar Hermann, Rigsgreve v. Schmettau, til Holltorp, der i 1746 flyttede til Danmark, hvor han blev General og Chef for Livregimentets Curassierer, Ridder af Elephanten og fra 1764 til 1767 kommanderende General i Norge [2]);

---

[1]) Se Capit. Lengnicks Stamtavle over Familjen Schmettau.

[2]) Se Nyerups og Krafts Litteraturlexicon. — Af en Correspondance fra 1777 mellem denne Grev Hermann, Arveprinds Fredrik og H. Guldberg sees, at han i dette Aar for en kort Stund var i Unaade; ved sin Ankomst til Kjøbenhavn fik han af Prindsen Ordre til ufortøvet at begive sig tilbage til Rendsborg, da Kongen, „som aldrig kunde glemme de Ytringer, som Greven engang havde ladet falde for ham angaaende religiøse Sager, — Ytringer, hvis Urigtighed og Skadelighed han havde erkjendt, — ikke ønskede at see ham". Herpaa svarede Greven i et Brev til Prindsen bl. A., at han ikke nøjagtig kan erindre de Ytringer, han for 10 Aar siden skal have ladet falde i den nævnte Retning, hvis Erindring nu hos Kongen har paadraget ham denne Unaade; „men hvad han husker er, at, da H. M. spurgte ham om disse Materier, ansaa han det for sin Pligt uden Hykleri at sige sin Mening; at H. M. langt fra af ham at modtage de første Ideer, som stred mod de antagne Systemer, tvertimod i Forveien af Andre havde hørt hvad der langt mere fjernede sig fra dem, samt at H. M. endog havde været saa naadig en

han døde den 24de Oktober 1785; Moderen var Georgienna Amalia Croy de Frechapelle, der døde 1796. Disses Sønner, nemlig den her omtalte Greve og Broderen Woldemar Friederich, der var pfaltzisk Geheimeraad og dansk Gesandt ved det sachsiske Hof og udmærkede sig som Skribent [3]), vare de sidste mandlige Descendenter af Familjens Holltorpske Green og forandrede efter Faderens Død Familjenavnet Schmettau til Schmettow, hvorimod Moderen og Søsteren Bendikte Marie, der var Priorinde i St. Johannis Kloster i Slesvig, beholdt det oprindelige Navn.

Han kom efter Datidens Skik meget tidlig i militær Tjeneste i Danmark, gik senere til Preussen, hvor han deeltog i de tre sidste Aar af Syvaarskrigen. Senere stod han nogen Tid i russisk Tjeneste; i et Brev af 28de Septbr. 1770 gratulerer enEssen ham med, at han „med heelt Skind er kommet tilbage fra Steppen" og under 23de Novbr. s. A. melder han ham, at hans Afsked som Oberst ligger færdig hos ham til Afhentning. Han vendte nu tilbage til Danmark og var i Kjøbenhavn under Struensees Fald. I 1776 blev han forsat til Throndhjem som Oberst og Chef for det andet Throndhjemske Regiment. Her giftede han sig i Aaret 1778 med Anna Catharina Møllmann,

---

Dag at ytre, at Samtalen med ham endog havde foranlediget hans Kjærlighed til det højeste Væsen og Menneskeheden." — Men denne Imputation, lægger han til, er ikke andet end et Kunstgreb af hans Fiender, som ikke have fundet anden Maade at skade hnm paa, og i et Brev til Guldberg af samme Dag sigter han ligefrem denne derfor. I sit Brev til Prindsen udtaler han forresten, at Grunden til hans Ankomst til Kjøbenhavn var at forlange Opfyldelsen af Kongens saavel skriftligt som mundtligt givne hellige Løfte, dengang da han „af den reneste Iver ofrede sin Stilling i Statstjenesten, idet han foretrak at miste sin Kommando i Norge fremfor der at udføre Projekter, som siden viste sig at være ligesaa skadelige, som han havde forudsagt." Løftet havde, som af et andet Brev sees, gaaet ud paa et Appointements af 3000 Rdl. og „det blaae Baand". For de tilstaaede Penge takkede han i et senere Brev af samme Aar og forlanger nu med megen Ivrighed Baandet, hvorhos han, da Andre, tvertimod hvad der var lovet, er gaaet foran ham, foreslaaer, at hans Udnævnelse skal antedateres. Mærkeligt nok maa dette ogsaa være skeet; thi i Berliens Skrift „Der Elephanten-Orden und seine Ritter" (Kopenhagen 1846) staaer han anført som udnævnt til Ridder af Elephanten under 29de Februar 1776. Hans Symbol var: „*Non cedere malis, nemini nocere, prodesse quam plurimis*".

[3]) Han skrev bl. A. Patriotiske Gedanken eines Dänen über stehende Heere, politisches Gleichgewicht und Staatsrevolution. Altona 1791.

Datter af Laugmand og titulær Stiftamtmand Hans Ulrich Møllmann og fik med hende en meget betydelig Formue, deriblandt Gaardene Rotvold og Arildsløkken samt Mostadmarkens Jernværk[4]).

Paa sine flere Reiser, som han foretog, kom han i 1782 og 1787 ogsaa til Stockholm, hvor han med sin Familje opholdt sig i længere Tid.

I 1808 og 1809 var endeel af Grevens Regiment søndenfjelds, endeel ved den nordenfjeldske Grændse mod Sverige. Han selv synes ialfald i største Delen af den Tid at have opholdt sig i Throndhjem. Da hans Tropper kom hjem fra det Søndenfjeldske, drog han dem imøde til Melhuus, hvor han foranstaltede en stor Fest for dem med Æreport og Beværtning.

Da General v. Krogh, der havde været Øverstkommanderende nordenfjelds, 5te Januar 1814 tog sin Afsked, fik Grev Schmettow, der ved Adskillelsen var den ældste Generallieutenant i den dansk-norske Armee, hans Stilling. Han var allerede 1803 bleven Storkors af Dannebrogen og betitledes Excellence. Af Christian Fredrik udnævntes han til General.

Om hans Virksomhed i den første Halvdeel af 1814 vil følgende Brevsamling selv give Oplysning.

Grev Schmettow vendte sandsynligvis strax efter Konventionen til Moss tilbage til Throndhjem. Da i Slutningen af September s. A. den svenske Oberst Eck meddelte ham, at han agtede at forlægge endeel af sine Tropper til Røraas og andre Punkter paa norsk Grund, foranledigede dette Grev Schmettow til at svare ham i en „offentlig Kundgjørelse", at han, hvis Noget saadant skulde blive forsøgt, øjeblikkelig vilde sammenkalde de allerede hjemsendte Tropper for at møde ham og hindre et saadant uberettiget Skridt. I Kundgjørelsen, der var holdt i en stolt Tone, lover han, at da de Tropper, som ville møde, ere de samme, der stode mod Svenskerne paa Lier og Matrand,

---

[4]) I Byen byggede han den saakaldte Grevegaard, en dengang to-, senere eenetages Bygning i Kjøbmandsgaden, hvilken han beboede, indtil han arvede den nu saakaldte Harmonigaard, der var bygget af Svigermoderen. Opførelsen af denne gav Anledning til at Stiftsgaarden blev bygget, idet Gehejmeraadinde Schøller, Enke efter en rig Kjøbmand, der havde kjøbt sin Titel, ikke vilde taale, at Fru Møllmann byggede og boede prægtigere end hun, og derfor opførte sidstnævnte Bygning; den ejedes siden af hendes Svigersøn General v. Krogh. — Om begge disse Gaarde se Rektor Smiths Klager i L. Daaes „Af Gehejmeraad Johan v. Bülows Papirer", Pag. 158.

ville disse kunne vente sig en lignende Modtagelse, som der[5]). Grev Schmettows raske Færd ved denne Anledniug vakte almindeligt Bifald mellem hans Landsmænd, men paadrog ham Carl Johans Uvilje, der, idet han i en Proklamation af 10de Oktbr. gjennem de svenske Kommissærer desavouerede Oberst Eck, som beordredes til Fredrikshald for at møde for en Krigsret, tillige udtalte, „at han med billigt Misnøje havde bemærket General Schmettows Forhold og den af ham brugte Expeditionsmaade;“ der formenes, „at Generalen, om han endog havde været berettiget til, uden vedkommende offentlige Auktoriteters Medvirkning at udfærdige den omtalte Kundgjørelse, burde været varsommere i de brugte Udtryk og at det i Særdeleshed havde paaligget ham vel at overveje hvad der fremførtes for Publikum i et Øjeblik, da Gemytterne meer end nogensinde trængte til Rolighed, og da Norges Repræsentanters umiddelbar forestaaende Sammenkomst høit fordrede det Samme“[6]).

Efter Rigernes Forening søgte Schmettow sin Afsked og fik den endnu førend han havde søgt den, da hans Afsked var dateret nogle Dage før Ansøgningen.

Da Carl Johan som Kronprinds i 1815 besøgte Throndhjem, vilde Grev Schmettow ikke indfinde sig til Cour og skal endog paa Opfordring dertil have svaret, at man vel vidste, hvor han boede, om der var Noget, man vilde ham. Da Carl Johan i 1818 som Konge var i Throndhjem, indfandt han sig til Cour efter at have maattet opgive sin Fordring paa af Kongen at tiltales som Excellence. Ved Couren skal han som den, der talte meget godt Fransk, have vundet Kongens særdeles Gunst, saa at denne endog skal have udtalt Ønsket om at besøge ham paa Rotvold, hvilket dog Greven afværgede.

Grev Schmettow døde den 21de April 1821. Han havde allerede længe før udtalt, at han ønskede at begraves simpelt som Soldat; ifølge dette Ønske, som han ogsaa gjentog kort før sin Død, blev han en Morgen Kl. 6 i al Stilhed baaret til Graven af en Afdeling Soldater.

Af hans store Formue var der ved hans Død kun Rester tilbage, hvoriblandt Gaarden Rotvold.

---

[5]) Aals Erindringer. 2den Udg. Pag. 535.

[6]) Bladet Tiden for 24de Oktober 1814. Throndhjems Adressecontoirs Efterretninger for 15de November 1814.

Af hans 5 Børn (4 Døtre og 1 Søn) døde de tre i en ganske ung Alder, af hvilke Sønnen under et Ophold i Stockholm, hvor han paa Befaling af Kong Gustav den Tredie, der skal have været Grev Schmettow meget bevaagen, blev begravet i Ridderholmskirken. Af de to gjenlevende Døtre blev den ældste gift med Hofraad Hans Collin i Throndhjem og døde i 1862; den yngste med Grev Fred. Chr. Trampe, Stiftamtmand i Throndhjem, i hans 3die Ægteskab, og døde i 1856.

Grev Schmettow skal have været en livlig, rask Mand, forfængelig[1]) men brav og godgjørende. Han var liden af Vext og med kun lidet Imponerende i sit Væsen, i hvilken Henseende han navnlig stod tilbage for sin Formand den gamle General v. Krogh. I Tjenesten skal han have været ivrig og streng, ligesom han i det Hele omtales som hidsig og opfarende, men dog let at tale tilrette. Han var en for sin Tid ikke daarlig Landmand. Af et Brev til ham fra Prinds Carl af Hessen, dateret 18de April 1778, sees, at han bestræbte sig for at oprette en Frimurerloge i Throndhjem, til hvilken Bestræbelse Prindsen ønsker ham Lykke.

De her anførte Breve indeholde vel intet nyt Bidrag til den Tids Historie, men antages dog som et Supplement til hvad der før er bekjendt ikke at ville læses uden Interesse. Saavidt vides er neppe noget af dem før trykt, naar muligens undtages det under No. 2 anførte, der vel mere er at betragte som et Cirkulære, samt Stroganoffs Note og Engestroms Skrivelse, hvilke sidste, skjønt ikke egentlig henhørerde til Grevens Correspondance, dog her ere medtagne som fundne mellem hans Papirer, og fordi der i Brevene hentydes til dem. — De fra Christian Frederik ere alle tilstede i Origi-

[1]) En karakteristisk Anekdot synes her at kunne finde sin Plads. Greven havde efter egen Invention ladet sig gjøre en Feldt- eller Reisevogn, der var saaledes indrettet, at den kunde bruges som Telt, da den indeholdt baade Bord og Seng, som om Natten kunde slaaes ned eller trækkes frem. Vognen var endnu for ikke mange Aar siden at see i en Have i Nærheden af Byen, hvor den var omskabt til Lysthuus. Da Statsminister, Grev Reventlow med Frue var paa et Besøg i Throndhjem, gjorde Grev Schmettow en Fest for dem paa Rotvold og viste dem blandt Andet ogsaa sin Vogn, hvis Indretning han vidtløftigt forklarede. Da Statsministeren syntes noget udeltagende herved, rykkede hans Frue ham i Kjolen og tilhviskede ham *„admirez, Monsieur, admirez!“*

nal, de fra Grev Essen ere Afskrifter, — formodentlig har Prindsen selv beholdt Originalerne, — de fra Grev Schmettow ere dels Concepter, dels Afskrifter.

Som det af Angivelserne over Brevene vil bemærkes, ere de fleste af dem oprindelig paa Fransk, men her oversatte. Man har vistnok ikke været blind for, at mangt et Udtryk, der i en fransk Correspondance af denne Art falder let og naturligt, i Oversættelse seer tungt og affekteret ud, og at mangen Sætning maatte tabe i Afrunding, allerhelst naar Oversættelsen, hvad der tilsigtedes, skulde være tro; men af Hensyn til dem, som uden at læse Fransk, dog kunde ønske at lære Brevenes Indhold at kjende, har man troet at burde gjengive dem i Oversættelse.

I.

(Concept. Norsk.)

Til Hs. Højhed Prinds Christian Frederik til Danmark og Norge, Ridder af Elephanten, Statholder i Norge. — Den — November 1813.

Deres Højhed.

Beæret med Deres Højheds naadigste Indbydelse under 17de dennes til at være en af de første Constituenter af Kongeriget Norges private Laane- og Disconto-Casse, iler jeg med underdanigst at tilmelde Deres Højhed, at jeg, oplivet ved det Haab derved at kunne deeltage i en efter al Anseende heldig Indretning for det elskede Fædreneland, med Glæde antager samme.

Min Stilling som Soldat tillader mig ikke i denne Krigens Tid at møde paa den bestemte Tid, hvor inderligen jeg i mange Henseender ønskede det, og fornemmeligen for at have den Lykke at blive personligen kjendt af en Fyrste, der ved de første Trin i sin nye Løbebane allerede har oplivet hver ægte Nordmands Haab, vundet disses Hjerter og uindskrænket Fortrolighed, samt bebudet en saa længe forgjæves ventet Gjenfødelse i alle de Fag, der kan bevirke Landets Held, Hæder og Lykke; men jeg haaber at finde en Mand, der kan møde paa mine Vegne, skjønt Tidens Korthed og det til Reiser i dette Aar ugunstige Veirligt idetmindste her Nordenfjelds, vil gjøre det formodentlig meget vanskeligt.

Underdanigst
Carl W. v. Schmettow.

II.

(Original. Norsk.*)

Da det neppe kan omtvivles, at der i dette Øjeblik ere endeel Rygter i Omløb, saa har jeg ikke villet undlade, ved at tilstille Deres Excellentse et Exemplar af Bladet Tiden, at gjøre Dem bekjendt med Sagernes virkelige Tilstand i Holsteen, og Danmarks, som det synes, forandrede politiske Forhold, der, ved Østerrigs Mægling, bør at spaae vort Land en gjenvunden Fred, om saa meget mere, da man med Vished veed, at der fra Kjøbenhavn er afgaaet en Parlementær med Depescher for London, overbringende Breve fra de österrigske Fredsmæglere. — Saaledes bør vi roligen og med freidigt Mod oppebie Begivenhedernes Udvikling, og med Haab imødesee den Tidspunkt, da vor Mangel ved rigelig Tilførsel vil lettes, hvilket er det vigtigste at opnaae til Landets Frelse; og önsker jeg, at vores nærværende Stilling paa denne Maade ansees og kjendes.

Christiania den 25de December 1813.

Christian Frederik.

Hans Excellentse General-Lieutenant
v. Schmettow, Storkors af
Danebrogen.

III.

(Original. Norsk.)

Deres Excellentse! Deres Svigersøn vil have underrettet Dem om Tingens nærværende Stilling, at Freden er sluttet mellem Kongen af Danmark og Sverrige, samt øvrige allierede Magter, men hvilken Fred! Dog haaber jeg, at Norge skal kunne bestaae ved egen Kraft og jeg skal vist ikke skille mig fra dette herlige Rige. Tvertimod holder jeg det for min Pligt at knytte det Samdrægtigheds Baand, som bør omfatte alle Nor-

*) Brevet, der egenhændigt er undertegnet af Prindsen, er forresten ikke skrevet med hans egen Haand, hvilket er Tilfældet med alle de øvrige fra ham i denne Samling.

ges Sønner end fastere ved personligen at kjendes af Folket og af Tropperne i de mere fjernede Stifter, og jeg har derfor besluttet at foretage en Rejse til Throndhjem.

Fredstraktatens Ord kjender jeg endnu ikke og jeg kan desaarsag endnu ej tillade Skibes Afseiling, ei heller indtil denne Stund bekjendtgjøre andet end hvad Bladet Tiden indeholder. — Rolighed og Standhaftighed ere i Sandhed de første Borgerpligter, udi hvilke Tillid til Regjeringen og Troe paa Guds Forsyn bør styrke enhver. Jeg stoler paa Dem og Deres Undergivne i enhver Henseende.

Skulde de Svenske paa Grændsen have den Uforskammenhed at fordre Indmarsch, da afvises Magt med Magt. Parlementærer tillades ej at komme over Grændsen, Depescherne modtages og aabnes af Hr. Generallieutenanten, som enten strax udfærdiger et foreløbigt Svar, eller selv forinden dette gives, tilsender mig samme Depescher til nærmere Besvarelse.

Det har været mig meget behageligt at kunne sende Grev Trampe tilbage paa sin Post; jeg paaskjønner hans Hengivenhed. Ikke mindre kjært skal det være mig at gjøre Deres Excellentses Kjendskab og at forsikre Dem om min Højagtelse.

Christiania den 26de Januar 1814.

Christian Frederik.

IV.

(Original. Fransk.)

Hr. Greve! Jeg har modtaget Traktaten med Sverige for at lade den offentliggjøre, men Kongens Proklamation, som omtales i den 16de Artikel, fulgte endnu ikke med; imidlertid venter jeg den hver Dag og haaber at faae den før jeg kommer til Christiania. Jeg kan ikke udtrykke, hvor forbunden jeg vilde være Dem, om De kunde komme til Eidsvold endnu i næste Uge; imidlertid vil jeg anmode Feldtmarchal Essen om et Pas for Dem, hvilket vil tage sin Tid.

Rejsen har været noget trættende, men jeg befinder mig meget vel.

Idet jeg gjentager Forsikringen om min fuldkomne Tillid og om mit Venskab, har jeg den Fornøjelse at undertegne mig Deres, Hr. Grev Schmettows

ganske hengivne
Christian Frederik.

Røraas den 11te Februar 1814.

V.

(Original. Fransk.)

Hr. Grev Schmettow! Jeg takker Dem for Deres sidste Brev. Jeg vil med største Interesse erfare, at De frisk og vel er ankommen til Eidsvold; Conferentsraad Anker vil have truffet Foranstaltninger til Deres Modtagelse der. Dersom ikke vigtigere Hensyn fører Dem til Christiania, ønsker jeg ikke at ulejlige Dem saa langt; thi, som De veed, kan De fra Eidsvold rejse til Kongsvinger, og fra det Øjeblik, at Passet indtræffer, maa De ikke nøle. Jeg har anmodet Grev Essen om at faae det.

Efter det modneste Overlæg har jeg bestemt mig til ikke at sætte Kronen paa mit Hoved, men at stille mig i Nationens Spidse som Regent og at sammenkalde en Rigsdag (*Diète*), om man vil kalde det saa, for at bestemme et Folks Constitution, der nu er løst fra sine Pligter mod sin Konge. Gaae vi frem med Visdom og Fasthed, maa det nødvendigvis lykkes, og jeg har den Bevidsthed (*conviction*) at handle ulasteligt for Gud og Nationen.

Denne Beslutning hindrer dog ikke at jeg sender Dem med et Brev til Kongen af Sverige for at foreslaae ham Fred og Venskab; men jeg maa skrive Brevet om; jeg vil sende Dem det Hele med Adjutant Capitaine Kaltenborn, hvis jeg ikke personlig taler med Dem før den Tid. — Proklamationerne til Folket ville blive daterede den 19de og bekjendtgjorte i disse Dage.

Jeg gjentager Forsikringen om min høje Agtelse og undertegner mig, Hr. Greve, Deres Excellentses

meget bevaagne

Christian Frederik.

Fladebye den 18de Februar 1814.

VI.

(Original. Fransk.)

Eidsvolds Værk den 19de Februar 1814.

Hr. Greve!

Da jeg af H. K. H. Prindsen har erfaret, at Deres Excellentse snart vil ankomme hertil, beklager jeg overmaade meget ikke at kunne være hjemme for at have den Ære at modtage Dem; men Nødvendigheden tvinger mig til idag at reise til Christiania.

Jeg beder D. Ex. ikke at paalægge Dem nogensomhelst Gene; min Intendant har Ordre til at imødekomme alle Deres Ønsker, saavidt Omstændighederne i denne Mangelens Tid (*dans ce moment de disette*) tillader det.

Skulde Deres Ophold, Hr. Greve, blive forlænget, hvilket synes mig rimeligt, vil jeg gjøre Alt hvad jeg kan for at komme tilbage før Deres Afreise, da jeg af ganske Hjerte ønsker at gjøre Deres Bekjendtskab.

Med største Højagtelse har jeg den Ære osv.

C. Anker.

Et Brev til D. Ex. fra
H. K. H. ankom igaaraftes.

VII.

(Original. Fransk.)

Hr. Greve! I en Svarskrivelse fra Feldtmarchal Essen gjör han Vanskeligheder med at sende Dem et Pas. (Tænk engang! fordi De som hørende iil den norske Armee følgelig er at betragte som svensk Undersaat)*). Han har forlangt Kongens nærmere Ordre.

*) Grev Essen havde svaret: „Med Hensyn paa det af D. K. H. for General

Denne Forsinkelse kan da vare nogen Tid, saa at jeg henstiller til Deres egen Afgjørelse, om De vil gjøre mig den Fornøielse at tilbringe nogle Dage med mig i Christiania, eller om De i Eidsvold vil oppebie mine Breve.

Imorgen vil Offentliggjørelsen om Regentskabet finde Sted, og paa Fredag Edsaflæggelse i Kirkerne.

Jeg er, Hr. Greve, Deres Excellentses

meget bevaagne

Christian Frederik.

Christiania den 21de Februar 1814.

VIII.

(Concept. Fransk.)

Christiania den 25de Februar 1814**).

D. Excellentse. Efter udtrykkelig Ordre fra H. K. H. Prinds Christian Frederik til Danmark, Norges Regent, skal jeg bevidne D. Excellentse Prindsens Beklagelse over at see Grev Rosens Sendelse saa uformodentligen afbrudt.

Prindsregenten antager, at Grev Rosens Instruktioner ikke kunde være afpassede efter de stedfindende Forhold, men han opgiver ikke Haabet om, at Hans Svenske Majestæt, naar han lytter til det svenske og norske Folks sande Interesser, og idet han uden Tvivl maa ville det Folks Lykke, over hvilket han ønsker at regjere, vil række Haand ikke alene til en oprigtig Forsoning og til Udjevning af de existerende Differen'ser, men ogsaa til at knytte en for begge Nationer lige gunstig Forbindelse.

For at gjøre D. Excellentse og, om De skulde finde det passende, Hans Svenske Majestæt bekjendt med de Motiver, som

---

Schmettow forlangte Pas gjør det mig ondt at maatte sige Dem, at denne General, som tilhører den norske Armee og følgelig er at ansee som Kongen, min Souverains Undersaat, efter mit Skjøn ikke vil kunne modtages i Sverige i Egenskab af en fremmed Fyrstes Sendebud.“ Cfr. Schinkel og Bergman: Minnen ur Sveriges nyare Historia. 8de Deel. Pag. 50.

**) Af Essens Svar, som senere anføres, sees Skrivelsen selv at være bleven dateret den 26de Februar.

have bestemt Prinds Christian Frederik til ikke at svigte et Folk, som vil forsvare sin Uafhængighed, og som sætter alt sit Haab til Ham, ligesom ogsaa for at angive de Principer, som altid ville være de ledende for denne Nordmændenes elskede Fyrstes Handlemaade, skal jeg ikke undlade her indesluttet at oversende til D. Excellentse de Deklarationer og Publikationer, som ere blevne udstedte i Anledning at Regentskabets Oprettelse, og det er efter Regentens Ordre, at jeg giver mig den Ære for D. Excellentse at fornye Anmodningen om, at der maa tilstilles mig et Pas for at overbringe en Skrivelse fra Ham til Hans Svenske Majestæt, og for paa en utvetydig Maade at kunne udtale de venskabelige og usminkede Følelser, som Prinds Christian nærer for den svenske Nation og dens ophøjede Fyrste.

Prindsen, som vil bestræbe sig for at gribe enhver Lejlighed, der kan bidrage til Opretholdelse af den gode Forstaaelse og det venskabelige Naboskab mellem de to Nationer, vilde med erkjendtlig Glæde see, at en Samtale kunde finde Sted mellem Ham og D. Excellentse, og Han har befalet mig at foreslaae en saadan for D. Excellentse paa Løverdag den 5te Marts eller i de første Dage af den følgende Uge paa Hafslund to Mile fra Grændsen.

Jeg griber med særdeles Tilfredsstillelse denne Anledning til at tilbagekalde mig i Deres Excellentses Erindring og at bevidne Dem den høje Agtelse, med hvilken jeg har den Ære at være Deres Ex.s allerærbödigste Tjener

Grev Schmettow,
General-Lieutenant, Commandeur en Chef for 2den Division af den norske Armee.

IX.

(Concept. Fransk.)

Den 25de Februar 1814.

Mgr. Deres K. H. skulde aldrig kunne regne formeget paa min fuldkomne og oprigtige Hengivenhed baade for Dem og

for det elskede Fædreland; men Deres Godhed gjør, at De regner formeget paa mine Kræfter. Intet Offer skulde synes mig for stort for dem, naar der er Spørgsmaal om at vise disse Følelser, men Mgr., jeg troer at skylde D. K. H. og Fædrelandet ikke at paatage mig en Post, som jeg føler, at jeg ikke vilde være voxen. Med Hensyn paa Sendelsen til Grev Essen, en gammel Militær som jeg selv, saa vover jeg, i Betragtning af, at den forlanger mere Iver end diplomatisk Talent, at haabe, at jeg, ledet ved D. K. H.s Ordre og Anvisning skal komme ud af den uden alt for store Vanskeligheder. Selv i en Sendelse til Kongen af Sverige ved nærværende Anledning (*pour le moment*) vil jeg haabe at kunne udfylde Mangelen af Talent for Saadant ved min Iver, min Ligefremhed (*droiture*) og de Følelser, hvoraf mit Hjerte er gjennemtrængt, og som kunne hæve det selv over mine Forhaabninger, *(les sentimens, dont mon coeur est penetré, et qvi peuvent l'exalter même au dela de mes esperances)* — men Portefeuillen for Regjeringens udenrigske Anliggender, — jeg føler kun for vel, at den vilde befinde sig i alt for svage Hænder, og i min Alder skulde man med den bedste Vilje af Verden ikke kunne trænge ind i den Labyrinth af Kundskaber, som denne Post forlanger, naar man er en saa fuldkommen Fremmed der, som jeg er, og, tillad mig at ytre det, Monseigneur, naar man har for megen Agtelse for sig selv til ikke kun at være en Tolk for, eller at udsætte sig for at blive til Latter for de underordnede Betjente paa denne tornefulde Vej.

De er altfor højhjertet, Msgr., til at ville fordre et saadant Offer, af hvilket D. K. H. ikke kunde vente gunstige Resultater, hverken for Dem selv eller for Fædrelandet.

Idet jeg oppebier yderligere Ordrer fra D. K. H. vil jeg arbejde paa Brevet, som D. K. H. har befalet mig at skrive til Grev Essen, og som jeg skal have den Ære at forelægge Dem, Msgr., saasnart som det er mig muligt.

Med den dybeste Agtelse og ubegrændset Hengivenhed

vover jeg at undertegne mig D. K. H.s underdanigste og troeste Tjener (Schmettow).

X.

(Fransk.)

Copie af det Brev, som Feldtmarchal Essen har skrevet mig til den 28de Februar 1814.

Hr. Greve. Jeg har just af Hr. v. Rosenørn modtaget det Brev, som De har vist mig den Ære at tilstille mig under 26de d. M., og det er med sand Tilfredsstillelse, at jeg gjenkalder i min Erindring at have kjendt Dem personlig i Stockholm. Denne Erindring kan ikke andet end gjøre mig alle de Meddelelser behagelige, som komme fra Dem, saameget mere, som jeg er overbevist om, at en tapper Militær, som De, ikke vil gjøre mig andre, end som stemme med Æren og gode Grundsætninger.

Det gjør mig ondt, at den Modtagelse, som Grev Rosen fik af H. K. H. Prinds Christian Frederik af Danmark, (idet denne Prinds modtog ham i en talrig Forsamling, medens Talen var om at tilstaae ham en særlig Audients, idet han holdt en Tale for ham og lod ham høre en Forelæsning, som det var at önske, at han havde holdt tilbage;) — det gjør mig ondt, siger jeg, at alle disse Grunde have nødsaget ham til at forkorte sit Ophold i Christiania. Uden at at kunne andet end billige Hr. v. Rosens Fremgangsmaade ved denne Lejlighed, beklager jeg kun, at hans Rejses Hensigt, som var at fordre Opfyldelsen af en højtidelig sluttet Traktat, er saa ganske bleven skuffet. Dersom en særlig Sammenkomst med Dem, Hr. Greve, skulde kunne bidrage til, eller alene lede til Muligheden af med fornuftig Upartiskhed at diskuttere begge Nationers gjensidige Interesser, saa er jeg villig til at indgaae paa Deres Forslag i denne Anledning, og jeg indbyder Dem til at komme til Strømstad, hvor jeg skal være den 5te i næste Maaned, og hvor jeg gjør Regning paa at opholde mig i nogle Dage, eller hvis dette er Dem til alt for megen Ulejlighed, til

Svinesund paa den svenske Side, Dag og Time efter Deres Valg. Det er den eneste Maade, Hr. Greve, hvorpaa De kan komme hid uden at betragtes som officiel, siden H. Majestæt paa min Forespørgsel har svaret mig, at jeg skal nægte Dem Pas til en extraordinær Sendelse, idet han gjentager for mig sin Ordre om i Hans Navn at modtage alle Meddelelser angaaende norske Forhold.

Hvad H. H. Prinds Christian Frederik angaaer, saa maa han føle, at det er umuligt for mig at fremstille mig for Ham under de nuværende Forhold. Jeg beder Dem, Hr. Greve, om at udtale for Ham min Beklagelse derover og at sige Ham, at jeg i ethvert andet Tilfælde med Begjærlighed skulde gribe Anledningen til at gjøre Ham min Opvartning.

Tillad mig, Hr. Greve, at slutte dette Brev med nogle Bemærkninger med det Ligefremhedens Stempel, som anstaaer en Militær. De kalder Prinds Christian Frederik — Norges Regent, en Titel, som han ogsaa har givet sig ligeoverfor Hr. v Rosen, og de trykte Sager, som De sender mig, tale ved hvert Ord om dette Lands Selvstændighed. Det har da været mig meget magtpaaliggende i disse Aktstykker (*pieces*) at søge Beviser paa Nationens Ønsker; jeg har ikke fundet Andet i dem end Prindsens absolute Vilje, som giver sig selv den absolute Magt, under hvilken Norge gjennem Aarhundreder har været styret af Danmarks Konger, idet de ikke ere forsynede med anden Underskrift end Prindsens og kontrasignerede af hans Privatsekretær, uden at jeg deri kan opdage det mindste Spor af en af et frit og selvstændigt Folk overdraget Myndighed. — Kongens Proklamation, som herved hoslægges, byder de brave og loyale Nordmænd en ganske anden Udsigt. Jeg ønsker, at den maa komme i deres Hænder; de skulle da vide at foretrække en legitim Konges ophøjede Ord, som i Nødens Stund tilbyder dem sin faderlige Omsorg, for et Selvstændighedens Phantom, som tilbydes dem af Prinds Christian, der uagtet al hans Fortjeneste og al hans Tapperhed, ved den ulige Kamp, han bereder dem, kun vil styrte dem i en Afgrund af Ulykker.

Modtag, Hr. Greve, Forsikringen om den særdeles Agtelse og Ærbødighed, med hvilken jeg har den Ære at være

Grev v. Essen.

I mit Hovedkvarter Wennersborg
den 28de Februar 1814.

XI.

(Copi. Fransk.)

Regentens Instrux for Grev Schmettow den 3die Marts 1814.

Jeg er af den Mening, at De efter Feldtmarchal Essens Indbydelse ikke bør undslaae Dem for den foreslaaede Sammenkomst i Strømstad den 5te d. M. De maa da begynde med at sige ham, at De ikke har nogen officiel Meddelelse at gjøre ham, men at De ikke har villet vægre Dem for at fornye det gamle Bekjendtskab med ham, idet De troede, at det kunde være af Interesse for ham, ligesom til gjensidig Nytte, at tale med en gammel Militær, som med Oprigtighed og Ligefremhed kunde fortælle ham om Nordmændenes patriotiske Sindelag og om de Begivenheder, som have fundet Sted i Norge. De fortælle ham derpaa den rene Sandhed, at Nationalhadet mod Svenskerne har naaet sit højeste Punkt efterat man har antaget det System at ville udhungre Nationen. At underkaste sig en Regjering, som handler paa den Maade imod dem, er selvfølgelig Noget, som Nordmændene frygte og afskye endnu mere. Løst fra sin Troskabseed til sin Konge besjæles hele Folket kun af een Idee, den at forsvare sin Selvstændighed. Almuen forlanger kun Krudt og Bly, og Armeen brænder af Lyst til at maale sig med den Fiende, som skulde ville overskride Grændsen; dersom den svenske Regjering troer at vinde en Nation, som er belivet af denne Aand, ved et Pennestrøg, har den ganske vist bedraget sig. Hvorledes kan man troe, at de svenske Tropper skulde kunne tage Fæstningerne i Besiddelse, uden at en almindelig Rejsning vilde blive Følgen deraf? Anarchiet vilde da bemæg-

tige sig dette Land, som hidindtil har været saa roligt og saa enigt ved Fædrelandets Sag. Det eneste Middel til at forhindre en saadan Ulykke og de uendelige indvortes Krige, som vilde være blevet Følgen af en med Vaabenmagt fremtvungen Besættelse af en Nabomagt, var det Offer, som Prinds Christian har bragt. Hele Folket saae i ham sin Frelse og forlangte med høj Røst, at denne (elskede) Fyrste, som var den eneste, der i denne kritiske Tid kunde holde Regjeringens Tøjler, ikke maatte forlade det. Dette Raab gjenlød overalt hvor han drog frem, da han foretog sin Rejse til Throndhjem, og ved sin Tilbagekomst samlede Prindsen de mest oplyste Mænd, nemlig Kammerherrerne Rosenkrantz og Anker, Generalerne Haxthausen og Anker, Conferentsraad Anker, Biskop Beck, Højesteretsjustitiarius Falbe, Amtmændene Sommerhjelm, Collet og Holst, Professorerne Treschow og Sverdrup, Kapitainerne Sejersted og Arenfeldt o. Fl., som alle enstemmigen forsikrede, at Prindsens Beslutning om ikke at forlade denne Nation, som vil forsvare sin Selvstændighed og sine Rettigheder, var det Eneste, som kunde frelse Folket fra Anarchiets Ulykker. De fremstillede det ligeledes som et nationalt Ønske at see en Konstitution indført i Norge, og det er saaledes efter Folkets i en Samling af Nationens mest oplyste Mænd udtalte Vilje at Prindsen har rettet sin Handlemaade. Saaledes har Enthousiasmen for ham og for Fædrelandets Sag udtalt sig stærkere end nogensinde, og under ingen Betingelse vil Sverige komme i Besiddelse af Norge med Nationens gode Vilje. Det vilde kun blive Mord og Drab selv om Svenskerne kunde erobre Norge eller vinde Besiddelse af nogle Distrikter af det. Efter dette Maleri maa De vende tilbage til Kongen af Sveriges Hensigt at gjøre Folket lykkeligt, og De maa opstille det Princip, at man først og fremst burde raadspørge Nationens Aand og Ønske for at kunne handle i Konsekvents dermed. Nordmændene ønske visselig ikke andet end at leve i Fred og god Forstsaaelse med sine Naboer, ligesom med hele Verden. Aldrig kan Norge ønske at vinde nogen Fordeel over Sverige, eller at see de for begge Riger nyttige Handelsforbindelser af-

brudte. Saaledes kunne Svenskerne betragte Nordmændene som de fredsommeligste Naboer, og en i lige Grad sand og varig Lykke vil blive Følgen af Forbindelser baserede paa den gjensidige Agtelse, som man bør nære for Folkenes Rettigheder og Interesser. Dersom Kongen af Sverige i Sandhed vil den skandinaviske Halvøes Lykke, saa maa han tage Hensyn til det norske Folks Vilje, som lovligen*) vil udtale sig gjennem den paa Eidsvold sammenkaldte Rigsdag, og som allerede har gjenlydt i alle Kongerigets Kirker, dengang Prindsen saavelsom Folket endrægtigen svore at forsvare Norges Selvstændighed og at ofre sig for den. De maa beskrive ham denne Scene; endelig maa De forsøge at overbevise ham om, at det ikke er et Parti eller en Hofintrige, som har fremkaldt det, som har fundet Sted, men at det er Nationens enstemmige Ønske, som har udtalt sig. At Nordmændenes Kjærlighed til Sveriges Kronprinds, som har behandlet dem paa en saadan Maade, ikke kan sammenlignes med de Følelser, som de nære ligeoverfor Prindsen, som de kjende, er en Bemærkning, hvormed De kan ledsage de Ytringer, som Feldtmarschallen vil tillade sig om Kronprindsen (af Sverige), hvem De aldeles ikke maa skaane for hans Fremgangsmaade.

De maa gjentage Forsikringerne om mit Ønske, at Fred og god Forstaaelse maa hærske mellem de to Folk, og at det er for dette Maals Skyld at De maa rejse til Stockholm. De maa fremdeles tale om mit Ønske at sende et konfidentielt Brev til Kongen af Sverige, og De maa, hvis det er muligt, bestemme Maaden, hvorpaa det kan overbringes, enten ved at rejse til Stockholm eller ved at betroe det til H. Ex. — Dersom han forlanger paa Kongen af Sveriges Vegne at sende et Budskab til Rigsdagen paa Eidsvold, saa maa De ikke afvise dette, men De maa henskyde det under Regentens Afgjørelse.

Det er af megen Vigtighed at vide, og De maa forlange et bestemt Svar desangaaende, om de Svenske betragte sig i Krig

---

*) I Copien staaer *ligiblement.*

eller Fred med os, og i sidste Tilfælde, om man kan gjøre Regning paa den mellem civiliserede Stater almindelige Humanitet, at de nabovenskabelige Forbindelser ikke afbrydes uden forudgaaende Erklæring. — Forresten maa De personlig sige Feldtmarchallen Alt hvad De kan af Høflighed fra min Side; De maa ogsaa gjentage mit Ønske om at tale med ham, dersom De indseer Muligheden deraf, og De kan nævne Tanks Gaard Rød som et belejligt Sted. De maa ligeledes tale om mit Ønske om at leve i Fred med det svenske Folk, som vist ikke ønsker andet end at være gode Naboer med Nordmændene, naar dets Regjering vil agte deres Rettigheder.

Dette er, Hr. Greve, mine Ideer i Anledning af den Samtale, som De skal have med Feldtmarchallen, og hvoraf der maaske kan resultere det Gode, at en gammel Militær, en gammel Bekjendt, som han har saamegen Grund til at agte, kan bringe ham fra den falske Idee, det Eneste, hvortil den svenske Politik kan støtte sig, den nemlig, at personlig Interesse skulde have bevæget mig til at forsvare Folkets Rettigheder. Der er ingen Nordmand, som miskjender mine Hensigter og miskjender min Oprigtighed. Christian Frederik.

P. S. Søndag den 6te skal jeg være paa Hafslund, hvorhen D. Ex. vil behage at begive Dem efter Samtalen.

XII.

(Concept. Fransk.)

Deres Excellentse.

Uendelig smigret ved D. Ex.s Indbydelse, skal jeg have den Ære at benytte mig af den og at begive mig til Strømstad, hvorhen jeg haaber at ankomme den Dag, som D. Ex. har værdiget at angive, at De tænker at begive Dem derhen, glad over at denne Anledning saa interessant i sig selv til samme Tid vil give mig Æren af at fornye et Bekjendtskab, som jeg næsten havde opgivet Haabet om atter at kunne pleje.

D. Ex. værdiges at modtage Forsikringen herom ligesom

om den Agtelse og dybe Ærbødighed, med hvilken jeg har den Ære at være

D. Ex.s ydmyge og lydige Tjener
Grev Schmettow.

Christiania den 3die Marts 1814.

XIII.

(Concept. Fransk.)

Til Feldtmarchal Grev Essen. Hafslund den 8de eller 9de Marts 1814. Adresseret til Strømstad.

D. Ex. — I Henhold til det Haab, som D. Ex. gav mig, da jeg havde den Ære at gjøre Dem min Opvartning i Strømstad, at De vilde uleilige Dem med at lade H. Svenske Majestæt ihændekomme et Brev fra Prinds Christian Frederik, har jeg idag den Ære hoslagt at oversende til D. Ex. dette Brev, som jeg havde den Ære at omtale for Dem*).

Ved Hjælp af vedlagte Copie af Brevet vil D. Ex. kunne dømme om, af hvilken Vigtighed det kan blive for de to Nationer, og jeg vover at nære det Haab, at det vil vinde D. Ex.s udelte Bifald. Gud give, at det ved D. Ex.s Indflydelse kan blive et lykkeligt Middel til at hindre Udgydelse af Strømme af Blod mellem de to Folk, som ved deres Beliggenhed og deres Charakter ere bestemte til at agte hinanden, og hvis Endrægtighed vil yde dem begge en Styrke, som uden disse Nationers frie Valg til en fuldkommen Forening, ikke alene ikke vil existere, men ogsaa vilde hensygne i Svaghed, saavel hos den ene som den anden, for ikke at tale om den Svaghed, som vilde bevirkes af en morderisk Krig, en uundgaaelig Følge af en tvungen Forening, om en saadan mod al Rimelighed kunde finde Sted. Hvilken Hæder for D. Ex. ved Deres vise Raad at bidrage til denne Tilnærmelse, og hvor jeg vilde føle mig lykkelig ved

*) Sammenkomsten fandt Sted den 5te Marts. Grev Essens Beretning herom kan læses i hans Brev til Carl Johan af 7de Marts, Aals Erindringer 2den Udg. Pag. 753. Det her omtalte Brev fra Christian Frederik til Kongen af Sverige findes sammesteds Pag. 755.

deri at have havt en Deel, som, om end nok saa ringe, dog ved sit ophøjede Maal ophører at være det. Det afskrækkende Exempel, som de to sidste Aar af den Franske Kejsers saa berømte Regjering giver os, bør det ikke gjøre Indtryk paa alle erobringssyge Fyrster og lade dem føle, at der idetmindste er en mere sikker Ære og større Lykke i at gjøre sine Folk lykkelige, end i at undertvinge andre, efter at have overstrømmet deres Land med Blodet af et ulykkelige Folk og deres egne Undersaatter, som, styrede med Visdom, skulde have givet dem en større Magt end den heldigste Erobring nogensinde kunde skaffe dem. — I det Haab, at jeg til den Agtelse, som D. Ex.s Fortjenester og Talenter indgyder mig, ogsaa efter en heldig Udgang af de Ængstelser, som nu omgive den Fyrste, som Nordmændene skatte saa højt og som saa højlig fortjener det, skal kunne føje Følelsen af baade personlig og offentlig Taknemmelighed, sætter jeg mig i Tanken hen i det lykkelige Øjeblik, som skal tillade mig at udtale for D. Ex. denne sidste, med hvilken jeg oprigtig ønsker at kalde mig D. Ex.s — — — —

XIV.

(Copie. Fransk.)

Copie af Feldtmarchal Grev Essens Brev, dateret Strømstad den 12te Marts 1814.

Hr. Greve.

Jeg har modtaget det forbindtlige Brev, som De, Hr. Greve, har vist mig den Ære at tilstille mig under 9de d. M. med en indesluttet Skrivelse til Kongen fra H. H. Prinds Christian Frederik af Danmark. Idet jeg fritager mig for at ytre nogensomhelst Mening om Indholdet af denne sidste, af hvilken jeg imidlertid ikke kan spaae nogen heldig Virkning, skal jeg ile med at sende den til H. Majestæt, som i sin Visdom vil afgjøre, om han kan yde en saadan Henvendelse (*ouverture*) nogen Opmærksomhed.

Jeg griber denne Lejlighed til at gjentage for Dem For-

sikringen om den fuldkomne Agtelse, med hvilken jeg har den Ære at være,

Hr. Greve, Deres ydmyge og lydige Tjener
Grev Essen.

XV.

(Original. Fransk.)

Hr. Greve! Jeg sender Dem de officielle Aktstykker, som Feldtmarchal Essen har adresseret til Dem og som jeg i Deres Fraværelse har taget mig den Frihed at aabne. — Jeg beklager af ganske Hjerte, at min Meddelelse, som skete i en saa god Hensigt, har havt et saa lidet heldigt Resultat. De maa sende Hr. Engestrøms originale Skrivelse tilbage, og jeg ønsker, at De griber Anledningen til at tale frimodigt til ham paa ærligt Norsk, ligesom han taler til Dem paa — Svensk.

Det er en Fornærmelse at ville foreslaae Dem at stifte Partier og Oprør; men man maa vide at drage Fordeel af disse Forbindelser og derfor ikke afbryde dem; i den Hensigt er det nødvendigt, at man bevarer sin Rolighed, uden imidlertid at sætte den Uvilje, som en saaret Følelse kræver, tilside. Jeg troer endog, at man kan give ham Pillen tilbage.

For det Første kan De bevidne ham, hvor højt De forstaaer at skatte, at Feldtmarchallen har givet Dem et umiskjendeligt Bevis paa at han nærer det Ønske, som De deler med ham, nemlig at see den gode Forstaaelse mellem Nabofolkene befæstet paa en saadan Maade, at den kan sikre deres sande Lykke. Dersom det havde staaet til ham, saa skulde maaske den svenske Regjering have vist større Opmærksomhed mod en Henvendelse, som ikke havde anden Hensigt end paa en venskabelig Maade at udjevne Tvistighederne mellem de to Nationer; De kjender mine Hensigters Renhed og De kan bevidne dem. De vil uden Tvivl sige ham, at De som gammel og god Militær aldrig vil fjerne Dem et Skridt fra Deres Pligt, at De vil følge Nationens Vilje og Regentens, saalænge de falde sammen,

eller saalænge denne i Sandhed er at betragte som Organ for den offentlige Vilje og som en Forsvarer af Folkets Rettigheder, hvilke man ikke skulde kunne krænke uden derved at begaae en iøjnefaldende Uretfærdighed. (Jeg troer, at en saadan Tirade vil gjøre sin Virkning). — De maa ligeledes, om De saa synes, gjentage for ham, hvad De sagde ham mundtlig, hvormange Ulykker uden Ende der ville blive Følgen af en tvungen Forening, og at De i det Haab, at Feldtmarchallen ligesaa inderlig, som De, ønsker at spare Nordens Folk for dem, endnu engang tillader Dem at bemærke, at Midlerne dertil alene staae i den svenske Regjerings Magt, ved at tage Hensyn til hele Folkets udtalte Vilje, og ved at vise større Opmærksomhed mod de Henvendelser, som Nordmændenes Overhoved *(chef)* har gjort, alene fordi han er besjælet af det Ønske at sikre den Lykke, som Folket forlanger, og at pleje venskabelige og gjensidig nyttige Forbindelser med de Svenske.

En forblommet Ytring om, at De mundtlig vilde kunne udtale Dem mere aabent, kunde maaske lede til en anden Sammenkomst, ved hvilken jeg paa ingen Maade troer, at vor Sag kunde tabe Noget.

Undskyld, Hr. Greve, dette Udkast, som jeg forelægger Dem; De vil vide at bringe Noget udaf det, som idetmindste ikke vil skade vore Affærer, og som ikke vil afbryde de Meddelelser, som han foreslaaer Dem og som jeg ønsker at see fortsatte.

Med særdeles Agtelse undertegner jeg mig, Hr. Greve,

Deres meget bevaagne

Christian Frederik.

Christiania den 21de Marts 1814.

XVI.

(Copie. Fransk.)

Copie af Feldtmarchal Grev Essens Brev af 17de Marts 1814.

Den gunstige Mening, som De har havt den Godhed at

udtale om mig, Hr. Greve, og som jeg meget gjerne vilde retfærdiggjøre, er et meer end tilstrækkeligt Motiv for mig til at meddele Dem hoslagte officielle Note. Idet jeg gjør Dem bekjendt med den, kan jeg ikke andet end smigre mig med, at dens Indhold vil bringe Dem til at tænke over de Ulykker, for hvilke Norge vil udsættes, dersom Prinds Christian Frederik vedbliver at nære Opstanden mod Landets lovmæssige Konge. Ingen kan mere end jeg højagte den norske Nations anerkjendte Tapperhed; jeg er beredt til, hvis saa maa være, at yde den Retfærdighed selv paa Valpladsen, overbevist om, at jeg der vil faae nye Grunde til at agte den. Men hvor stor end denne Tapperhed maa være, saa vil den dog tilsidst maatte bukke under for de overlægne Kræfter og for Europas største Magters Vilje. Selv den frygtelige Napoleon har uagtet sine umaadelige Hjælpekilder dog maatte bøje sig for Antallet og for Retfærdigheden, som sent eller tidligt gjør sine Rettigheder gjældende. Hvormeget maa det da ikke ligge os paa Hjerte, Hr. Greve, at forhindre den blodige og for Norge ulige Kamp, som Prinds Christians Haardnakkethed i hans fordærvelige Foretagende vil gjøre uundgaaelig? Mit Hjerte og min Pligt mod Menneskeheden bevæge mig i fuldkommen Samklang dertil; og idet jeg tænker paa Midler til at naae et saa ønskværdigt Maal, haaber jeg at finde en energisk Bistand i Deres Erfaring og Indsigt. Denne hæderlige Stræben vil gjøre os fortjente til Europas Agtelse og vore Medborgeres Taknemmelighed.

Hr. Baron Stroganoffs Note, for hvis Ægthed jeg giver mit Æresord, og de andre officielle Dokumenter, som jeg tager mig den Friked at sende med den, ville, dersom De vil gaae ind derpaa, tjene til at lette et heldigt Udfald deraf. Disse Dokumenter ville blive trykte og offentliggjorte; thi hvorledes kan man for Gud og for Mennesker forsvare den Uvidenhed, hvori man anstrænger sig for at holde et uskyldigt og ulykkeligt Folk med Hensyn paa Tingenes sande Stilling og den Skjæbne, som truer det? — Imidlertid, Ansvaret for en saa forbrydersk Stræ-

ben skal ikke hvile paa mig, men falde paa deres Hoved, som, det være af Ærgjærrighed eller af Letsindighed grave sig selv den Grav, som seent eller tidligt ikke kan andet end opsluge dem.

Modtag, Hr. Greve, mine fornyede Forsikringer om den udmærkede Agtelse og Ærbødighed, med hvilken jeg har den Ære at være —. Undertegnet Grev Essen.

Apostille. Efter at have endt foranstaaende Brev modtog jeg en Courer fra Stockholm, som bragte hoslagte originale Depesche fra H. Ex. Grev Engestrøm, Statsminister og Minister for de udenlandske Anliggender. Hvad jeg havde ventet og hvad H. H. Prinds Christian Frederik ligesaavel som De selv, Hr. Greve, kunde have ventet, er da indtruffet. Hans Majestæt sender mig Prindsens Brev uaabnet tilbage, og jeg faaer en Reprimande for at have gaaet noget vel vidt i min Forekommenhed ved at sende Brevet efter dets Adresse. Lidt ærgerlig over saaledes for Intet (*gratuitement*) at have paadraget mig den, beder jeg Dem at sørge for, at H. H. for Fremtiden sparer mig for lignende Ubehageligheder. Hvad Dem angaaer, Hr. Greve, saa vil jeg altid med Fornøielse høre fra Dem, idet jeg meer end nogensinde anbefaler Dem det Barmhjertighedens Værk mod den norske Nation, som jeg har omtalt i mit Brev, og til hvilket De altid vil finde mig beredt til at arbejde sammen med Dem.

Jeg tager mig den Frihed til denne Apostille at vedlægge H. K. H. Kronprindsens Proklamation til de Franske, ligesom ogsaa hans to sidste Bulletins.

Ut in litteris. Undertegnet Grev Essen.

XVII.

(Copie af Grev Stroganoffs Note til H. Ex. Grev Engestrøm dateret Stockholm $\frac{27 \text{ Febr.}}{11 \text{ Marts}}$ 1814, verificeret af Hr. Kgl. Sekretær Wahlström.) (Fransk.)

Undertegnede, H. M. Kejseren over alle Russers Envoyé

extraordinaire og Minister plenipotentiaire, har just modtaget det Brev, som H. Ex. Hr. Grev v. Engstrøm, H. M. Kongen af Sveriges Statsminister og Minister for de udenlandske Affærer har vist ham den Ære at tilstille ham under 10de Marts. Naar det har gjort ham ondt at erfare, at Ildesindede endnu arbejde paa at forhale Tiden for Norges Forening og hele Nordens Rolighed, lykønsker han sig idetmindste med ved denne Anledning at see et fornyet Bevis paa den Tillid, som H. M. Kongen af Sverige sætter til sin Allieredes Følelser, en Tillid som Kejseren ikke vil ophøre at retfærdiggjøre ved sit Venskab for Kongen og ved sin urokkelige Beslutning om aldrig at skille sin Interesse fra H. Majestæts og den svenske Nations. Den Fremgangsmaade, som H. M. Kejseren hidtil har fulgt, burde være tilstrækkelig til at gjøre en Ende paa Nordmændenes Forblindelse, og den Hjælp, som Rusland har nægtet dem selv til Tider, som gik foran Kielerfreden, beviser noksom, hvorlidet de bør smigre sig med at faae den i et Øjeblik, hvori de, miskjendende Traktaternes Hellighed vægre sig ved at underkaste sig en legitim Souveræn, som ønsker at betegne Begyndelsen af sin Regjæring over dem ved Velgjerninger. Men efterdi det Parti, som synes at have Overmagten mellem Nordmændene, haardnakket vedbliver at smigre dem med illusoriske Forhaabninger, troer Undertegnede, at det er hans Pligt endnu paa den meest positive og højtidelige Maade at gjentage Forsikringen om den uforanderlige Omsorg, med hvilken H. M. Kejseren altid vil vaage over sin høje Allieredes Interesser. Han iler med at erklære, at de hurtigste og virksomste Forholdsregler ville blive trufne i alle Kejserdømmet Ruslands Havne for at berøve Nordmændene enhver Adgang til at hente Levnetsmidler eller Hjælp af ethvert andet hvilketsomhelst Slags derfra. Undertegnede beder H. Ex. Grev Engestrøm om at bringe denne Erklæring til Kongens Kundskab og at forsikre H. M., at Kejseren med Fornøjelse vil gribe denne Lejlighed til at give et nyt Bevis paa sine Følelser for sin høje Allierede og til paa samme Tid for H. M.s forvildede Undersaatter at forkorte Varigheden af en Oppositions og Oprørstil-

stand, som er ligesaameget stridende mod deres Pligter som mod deres egen Interesse.

XVIII.

Copie af H. Ex. Grev v. Engestrøms Brev til Feldtmarchal Grev Essen (Svensk).

Jeg har forelagt Kongen D. Ex.s sidste Skrivelse og heller ikke troet at burde undlade at overlevere H. M. Prinds Christians Brev med den vedlagte Afskrift, siden samme uagtet dets kjendte Indhold af D. Ex. er blevet modtaget. H. Majestæt har udtrykkelig befalet mig strax ubrudt at tilbagesende Prindsens Brev, hvilket H. Maj. har fundet af en saa uventet Beskaffenhed, at det hverken burde skrives eller af D. Ex. befordres til H. Kongl. Majestæt.

Prinds Christian har som Dansk Statholder i Norge af sin Konge erholdt bestemte Befalinger, hvilke han, som nærmeste Thronarving mere end nogen Anden var pligtig til at opfylde med ubetinget Lydighed og Underkastelse. At indlade sig paa nogen Slags Forklaring med Prinds Christan angaaende de Grunde, han troer at kunne anføre til sin Undskyldning, idet han saa aabenbart modarbejder sin Konges Befalinger om Norges Aftrædelse, skulde H. M. ansee at være under sin høje Værdighed.

Hvis Prinds Christian oprigtigt nærer den af ham ytrede Hengivenhed for den norske Nation, bør han just deraf hente en ny Grund til at paaskynde den tilsigtede Forening mellem begge Riger. Alene derved kunne Nordmændene befries fra alle de dem nu overhængende Farer og Ulykker. Deres Handel bliver aabnet og beskyttet; den Mængde af Landets Indvaanere, som saa længe ere blevne rykkede bort fra deres fredelige Sysler, kunde da strax i Ro og Stilhed vende tilbage til deres Hjemsteder og være forsikrede om, at den over hele Landet nu herskende Hungersnød ved Tilførsel og Understøttelse i samme Nu skal ophøre. Nordmændenes Friheder og Rettigheder ere allerede ved selve Fredsfordraget tilstrækkeligen bevarede og for

Fremtiden sikrede, og H. M. Kongen har gjennem sin naadige Proklamation i Forvejen ædelmodigt tilkjendt dem alle de et frit og selvstændigt Folks Fortrin og Rettigheder, som de gjennem Aarhundreder har maattet savne under Danmarks hidtil gjældende Enevoldsstyrelse. Den Omsorg, H. M. ved enhver Lejlighed har vist for sine svenske Undersaatter, bør for Nordmændene være den sikreste Borgen for den Beredvillighed, hvormed H. M. ogsaa for Fremtiden agter at imødegaae deres billige Ønsker og Forhaabninger.

Naar Norges Ulykker endnu ej ere blevne afhjulpne, naar dets uskyldige Indvaanere endnu trues af en indbyrdes Krigs yderligere Farer, bør Saadant alene tilskrives den Sendrægtighed, Prinds Christian egenmægtigt har tilladt sig med Iværksættelsen af sin Konges Befalinger og Opfyldelsen af en højtidelig afsluttet Fred. Egenmægtigt har denne Fyrste ophøjet sig til Regent over Norge med hele den selvtagne Enevoldsmyndighed, som dets lovmæssige Konge har frasagt sig, til Hinder for den friere Statsforfatning, H. M. allerede har tilbudt sine nye Undersaatter. En fuldstændig Spærring af Norges Havne, en vedvarende Hungersnød, en eventuel Krigstilstand med flere af Europas største Magter ere de sørgelige Følger, som enhver Nordmand maa see ere uadskillelige fra Pri nds Christians slet beregnede Foretagende. H. M. er derfor overbevist om, at disse simple Betragtninger senere eller tidligere nødvendigvis maa bevirke en upartisk Bedømmelse af Norges sande Stilling og at dette Lands redelige Indvaanere da aldrig kunne tvivle om de Forholdsregler, de selv have at følge.

Jeg troer forresten ikke at behøve at gjøre nogen Bemærkning ved alle de historiske Urigtigheder og vildfarende Fremstillinger, som findes i den mig tilsendte Afskrift af Prinds Christians Brev. Man maa beklage, at en Herre af hans Byrd, kan være saa slet underrettet eller være saa vildledet. Men hvad enhver Retsindig maa finde endnu mere beklageligt er, at denne Herre med koldt Blod kan opofre et helt Folks Ro og Lykke for en personlig Ærgjærrighed, som forudsætter en lige

saa stor Ligegyldighed for den Fare, for hvilken han med det Samme udsætter sit eget Fædreland og dets lovlige Øvrighed.

H. K. M. forventer saaledes, at D. Ex. herefter indskrænker alle Deres Overlæggelser med Prinds Christian indenfor de Affærer, som umiddelbar staae i nogen Forbindelse med de D. Ex. som General-Gouvernør over Norge givne Paalæg.

Med den fuldkomneste Højagtelse har jeg den Ære at være

D. Ex.s ydmyge Tjener

Lars von Engestrøm.

XVIIII.

(Concept. Fransk.)

Til Feldtmarchal Grev Essen den 26de Marts 1814.

D. Ex. — Med den mest levende Smerte har jeg af det Brev af 17de d. M., hvormed D. Ex. har beæret mig, og af de samme hoslagte officielle Dokumenter erfaret den, jeg tør vel sige fornærmelige Maade, hvorpaa det har behaget H. M. Kongen af Sverige at modtage og tilbagesende det konfidentielle og venskabelige Brev fra en Prinds, der er beslægtet med H. Svenske Majestæt og som er gjennemtrængt af det oprigtigste Ønske om at befæste Freden med Ham til samme Tid, som Han ønsker at skabe den Nations Lykke, som elsker Ham af saa retmæssige Grunde.

H. M. Kongen af Sverige synes saavel ifølge H. Ex. Hr. Grev Engestrøms Note, som ifølge D. Ex.s Brev at sværve i en besynderlig Vildfarelse med Hensyn paa den norske Nations Aand og udtalte Ønsker, idet Han antager dem at være et Værk af et Parti eller en Intrige. Nej, D. Ex., jeg har forsikret Dem og jeg forsikrer Dem her paany paa min Ære og min Samvittighed om, at allerede førend Fredstraktaten med Kongen af Danmark blev bekjendt, paa den blotte Formodning om, at den kunde indeholde en for enhver fornuftig og ærlig Nordmand saa grusom Betingelse, den langt overvejende Deel af Nationen lydelig udtalte sig for Opretholdelsen af dens Uafhængighed

paa den ene eller anden Maade, førend den endnu vidste, om Prinds Christian vilde ofre den sin Ro, sin Sikkerhed, sit for os saa dyrebare Liv. Forsynet lod os i dette kritiske Øjeblik i denne Prinds finde en fast Støtte mod Anarchiet og en Revolutions Storme, som uden Tvivl skulde have gjort Kongerigets Erobring let for Sverige, omendskjønt den gjenvakte Nationalaand sent eller tidligt uden Tvivl skulde have afrystet det Nationen forhadte Aag.

D. Kx. behager mod denne agtværdige Prinds at fremsætte den odiøse Anklage, at han nærer Oprør, idet De kalder Kongen af Sverige dette Lands lovmæssige Konge. Jeg forbigaaer det første Punkt, som er altfor modbydeligt for en Nordmand og saa lidet passende paa denne Krones præsumptive Arving, som aldrig har sat sine Rettigheder over Folkets; og jeg skulde være fristet til at gjøre det Samme med Hensyn paa det sidste Punkt, som alene en svensk Undersaat, visselig ikke en Cosmopolit med de Egenskaber, som udmærke D. Ex., kunde have fremsat. Kan man kalde sig legitim Konge over et Folk, som ikke er undertvunget og som ikke har svoret Troskabseed? Er da et Folk blevet som en Faareflok, en Gjenstand for Bytte eller Handel? Det vil ikke Gud, D. Ex., og isandhed en saadan Idee er ligesaa modbydelig for Dem, som for mig og for ethvert oplyst Menneske.

D. Ex. regner i Deres Brev paa Sveriges Kræfters betydelige Overmagt over Norges. Er den ogsaa ganske rigtigt beregnet denne Overmagt efterat dets nu saa intime Allierede har berøvet det Finland og efterat Pomern er hærget og ødelagt ved Krigen? Jeg vover at tvivle derpaa. Men om den ogsaa er det, saa bliver det den svenske Arme, som i Grunden maaske mod sin og ganske sikkert imod Majoriteten af den svenske Nations Vilje, skal udgyde sit Blod paa Norges Klipper idet den affolker det ligesaavel som sit eget Land, i en Kamp med hele det norske Folk, forenet under en fri Constitution, som det vil give sig, og under en Fyrste af dets Konges Blod, stor nok til ikke at tragte efter den absolute Souverainitet, som man ubilligen

forekaster Nordmændene gjennem Aarhundreder at have været Slaver af; thi denne Souverainitet, saa forhadt af Navn, existerede aldrig i Virkeligheden, og maaske skulde man kunne bebrejde den danske Regjering en altfor stor Eftergivenhed snarere end Despotisme.

Den frygtindjagende Napoleon har maattet bøje sig, ikke for sine Fienders Antal, men paa Grund af sin Sags Uretfærdighed. En umættelig Erobrer har han villet undertvinge Alt, og alle Nationer, selv de mest heterogene, forenede sig for at forsvare sin Uafhængighed, — i Virkeligheden kun Skinnet deraf; thi for største Parten forblindede ved sine Ulykker have de hovedsagelig kun skiftet Undertrykkere.

Maatte denne lette og flygtige Skizze af de naturlige Følger af Erobringsaanden, maatte denne frygtelige Napoleons Exempel virke paa den svenske Regjering, og indgyde den den Agtelse, som skyldes Nationer, som kun ønske sin Constitutions Frihed og sin nationale Uafhængighed! Uden Tvivl vil den norske Nations og dens Fyrstes Haardnakkethed koste den store Offere. Forsynet kan endog have bestemt den til at bukke under; men det vil visselig ikke skee uden at den i sit Fald trækker sine Undertrykkere med sig. Dersom den svenske Nation eller dens Regjering troer sig stærk nok til at undertvinge dette Norge, som det betragter som svagt og udygtigt til at gjøre Modstand, vilde det da ikke være bedre at spare disse Kræfter for at anvende dem til Tilbageerobringen af den rige Provinds Finland fra Rusland, end at bruge dem mod en fredelig Nation, som af alle tænkelige Grunde er fjern fra at tragte efter nogensomhelst Erobring og som da venskabelig mod den svenske Nation vil indestaae for Sikkerheden af de vidtstrakte Grænser, som adskille os.

Jeg kunde vende mod D. Ex. det noget besynderlige Forslag, som De gjør mig i Deres Brev, idet De siger: „Idet jeg tænker paa Midler til at naae et saa ønskværdigt Maal, haaber jeg at finde en energisk Bistand i Deres Erfaring og Ind-

sigt," uden at det dog vilde faae den tvetydige Charakter, som Deres, i Betragtning af, at jeg ikke har til Hensigt at faae Dem til at slutte Dem til en Sag, der strider mod Deres Pligter som Borger.

Baron Stroganoffs Note maa jeg bekjende indeholder Intet hverken overbevisende eller afskrækkende for os. Dens væsentligste Punkt er dette uværdige System, at udhungre os. Nu vel, D. Ex.! Nordmændene kunne i ethvert Fald nære sig af Barkemeel, af Moos og Fisk; de kunne dræbe sine Oxer, sine Faar, sine Heste, sine Rensdyr for at tilfredsstille sin Hunger, og drevne til det Yderste ved Stillingens Rædsler, og under Ledelse af Anførere, som opflammes af den og ere værdige til at lede deres Foretagende, skal deres sidste Tilflugt være i Masse at begive sig over paa deres Undertrykkeres Territorium og derfra skaffe sig de Levnetsmidler, som de maatte mangle, — en grusom og frygtelig Udsigt baade for den ene og for den anden Nation, men som for vor er at foretrække for en ufrivillig Underkastelse; og for at forebygge en saadan vil jeg med mine Landsmænd uden Klage udgyde min sidste Blodsdraabe.

Dersom det er under saadanne Auspicier, at den Svenske Regjering fremturer i sin fordærvelige Plan, — jeg siger Regjeringen; thi den fornuftige Deel af Nationen betragter uden Tvivl fra et ganske andet Synspunkt dette gigantiske for ikke at sige romantiske Projekt, med Magt at ville sætte sig i Besiddelse af et Kongerige af den Beskaffenhed, som det, hvoraf jeg har den Lykke at være Borger, — nu vel! de Ulykker, som deraf ville følge, ville grusomt tynge paa dem, som ville bryde alle den offentlige Rets, ligesom Højsindethedens, Religionens og Ærens Baand for at ofre til Ærgjærrighedens og den umættelige Erobresyges Afgud.

Kan man vel forene disse to heterogene Ideer, den at ville gjøre en Nation lykkelig, med den at ville undertvinge den, eller rettere, at udrydde den for at gjøre den lykkelig?

Maatte dette Sprog, som er dikteret af den rene Sandhed,

af en oprigtig Kjærlighed til Fædrelandet og af Ønsket om at see Menneskeheden befriet for de gruelige Onder, som true den, indgyde D. Ex., og gjennem Dem Deres Regjering mere maadeholdne Anskuelser, baserede paa Retfærdighed istedetfor paa en intetsigende Traktat, som aldrig vilde være forpligtende uden for Svaghed og Fejghed, Fejl som visselig ikke findes i den norske Nations Charakter!

Jeg frygter ikke for at disse ligefremme Udtalelser af en gammel Militær, som vover at fremstille dem for D. Ex. som Udtryk af hele Nationens Følelser, med Undtagelse maaske af nogle Døgnvæsener, Udskud af Folket, skal afbryde vore begyndte Meddelelser; jeg kunde have ønsket, at de vare mundtlige, hvis Gjenstanden havde tilladt det, eller at jeg kunde have været vidløftigere, Noget som alligevel ligeoverfor D. Excellentses oplyste Forstand kunde synes overflødigt, i Betragtning af, at den i Forbindelse med de Følelser af Godhed, paa hvilken De har givet mig saa udmærkede Beviser, let vil kunne udfylde de Huller, som min Mangel paa Øvelse i politiske Materier har bevirket, og tillige formilde, hvad der kunde synes et for stærkt Udtryk af Nationalfølelse og Enthusiasme.

Jeg har den Ære hoslagt at tilbagesende D. Ex. H. Ex. Grev Engestrøms originale Note, som De maaske kunde have Brug for.

Idet jeg oppebier Resultatet af de modne Overvejelser, som muligens kunde blive en Følge af de Bemærkninger, jeg har kunnet byde D. Ex., vover jeg at smigre mig med, at D. Ex. ikke i nogen Henseende vil formindske den Godhed, D. Ex. har for mig, eller den gunstige Mening, som De har været saa god at bevidne mig baade mundtligt og skriftligt, og som jeg altid vil gjøre mig værdig til ved uden Afvigelse at gaae den Vej, som Æren og Ærligheden anviser, og det er med disse Følelser og med ærbødig Hengivenhed, jeg har den Ære at være

Deres Ex.s meget underdanige o. s. v.

Schmettow.

XX.

(Concept. Fransk. Uden Datum.)

Mrgr.

D. K. H. vil være saa naadig at undskylde, at jeg, forhindret ved den forværrede Upasselighed, som det Tilfælde, hvoraf jeg i nogen Tid har lidt, foraarsager mig, ikke selv idag har kunnet overlevere hoslagte Brev, som jeg efter D. K. H.s Ordre har skrevet til H. Ex. Grev Essen, ligesom De Hrr. Engestrøm og Stroganoffs Noter og Feldtmarchal Essens Brev. Jeg vedlægger desuden en Copie af mit Brev, i hvilket jeg har gjort nogle ubetydelige Forandringer, som jeg haaber ville finde D. K. H.s Bifald.

Med den dybeste Agtelse har jeg den Ære at være Deres K. H.s meget underdanige og meget lydige Tjener.

XXI.

(Original. Fransk.)

Hr. Greve. Deres Brev til Feldtmarchal Grev Essen, hvilket har mit fulde Bifald, skal blive expederet saasnart De sender det til mit Generalstabscontoir. Jeg ønsker, det maa have den Virkning, som man vel kan vente sig af det sande og energiske Sprog, som passer saa godt mellem to gamle Militære, som agte hinanden. Jeg finder især den Frase, hvori De gjengiver Feldtmarchallen hans isandhed fornærmelige Forslag, meget heldigt valgt.

Man beretter mig idag fra Throndhjem, at Nyheder fra Grændsen fortælle, at en Rigsdag er sammenkaldt i Stockholm til den 12te April, og endog, at man venter Dem der! Man veed ikke, hvad man skal ønske. Gud give, at en Rigsdag, om den bliver sammenkaldt, maa føre til et ønskeligt Resultat.

Jeg har havt Brev fra Statsraad Anker; han er ankommen til Leith den 12te efter en meget heldig Rejse, og er bleven modtaget med megen Venskabelighed. Flere Skibe expederes til Norge.

Jeg haaber at have den Fornøielse at see Dem iaften hos mig

Ganske Deres

Christian Frederik.

Christiania den 27de Marts 1814.

XXII.

(Concept. Fransk) *).

Efter Deres K. H.s Ordre har jeg oversendt Brevet til Feldtmarchal Essen til Deres Generalstabscontoir, meget tilfreds over at det finder Deres K. H.s Bifald.

Jeg skuldc finde mig uendelig smigret ved at benytte mig af den Tilladelse, D. K. H. saa naadigt giver mig, at gjøre Dem min Opvartning iaften; men det Middel, som jeg anvender for at styrke mit meget svage Knæ en Smule, i Forbindelse med, at jeg ikke vover at udsætte mig for Fugtigheden og i længere Tid at staae, berøver mig denne Ære endnu for idag, men jeg haaber imorgen eller iovermorgen at være istand til at opfylde denne min Pligt.

XXIII.

(Concept. Fransk.)

Til H. Ex. Grev Essen den 20de April 1814.

D. Ex. — Jeg seer med Bedrøvelse af det Brev, hvormed D. Ex. har beæret mig under 11te d. M., at De troer mig i en exalteret Tilstand, som lader mig fremsætte vildfarende Grundsætninger, alene en Følge af min nuværende Stilling. — Jeg havde smigret mig med, at D. Ex. havde bedømt min Charakter og min Tænkemaade ganske anderledes. Det, som jeg havde den Ære at bemærke for Dem i mit Brev af 26de Marts, er ikke alene et aabent og vel overvejet Udtryk af min Sjæl, som ikke kan føje sig i nogensomhelst Rolle, der er fremmed for de Følelser, den nærer, men det er ogsaa Ud-

*) Brevet er uden Datum, men, som sees, skrevet samme Dag som det foregaaende.

trykket for det, som den overvejende Majoritet af det norske Folk føler. Jeg er aldeles ikke blind for vor Stillings Farer, jeg kjender alle dens skjæbnesvangre Muligheder; jeg forstaaer med Retfærdighed at skatte de Tapperhedens og Dygtighedens glimrende Egenskaber, som den svenske Soldat besidder; jeg har altid beundret den Helts overlegne Talenter, som skal anføre dem, ligesom ogsaa Deres Excellentses, som er bestemt til med ham at dele det frygtelige Hverv, som han vil paatage sig; og dersom jeg er forblindet med Hensyn paa ham eller D. Ex., maatte det være deri, at jeg anseer den ene som den anden for alt for store, alt for højsindede, alt for menneskelige til at sætte Udvidelsesplaner over to Nationers Lykke, som fortjene hinandens Agtelse, og hvis frie og loyale Alliance kunde give dem en uimodstaaelig Styrke, istedetfor at Norges Erobring, i Tilfælde af at den kan finde Sted, ikke kan andet end idetmindste svække den svenske Nation, ligesom Spanien næsten har paralyseret det franske Kejserrige. Den tapre, loyale Nordmand vil blive frygteligere paa sine Klipper end Guerillaerne paa Spaniens Sierras; han vil ikke plyndre sine Medborgere, og forbundne ved Broderskabets Baand vil den unge Gut under sin Faders eller Broders Ægide forene sin Steen, udkastet af Slyngen med en Arm, som kun Klippen kan fostre den, med deres Kugler, udskudte af Hænder, der ere vante til at nedlægge Bjørnen i vore Skove. Der ender den militære Kunsts Blændværk; Helten falder for et Barns Slynge, i hvis Hjerte Ideen om en fri og viis Constitution, under en elsket Fyrste, som ved sin beskedne Ærgjærrighed er større end Cæsarers Overvindere, allerede har tændt Patriotismens hellige Flamme. Se, dette, D. Ex., er den Krig, som De endnu har at føre, hvis Lykken begunstiger Dem til at ødelægge 40000 kjække Soldater, som kjæmpe for Fædreland, Nationalitet og Arner.

Nordmanden er hverken Forræder eller Oprører eller Meneder, D. Ex., men han er Borger af et Fædreland, som han tilbeder, som ikke vil have nogen anden Herre end dets Love, ingen anden Fyrste end den, som det frivilligt giver sig. Un-

dersøg Nationens paa Eidsvold forsamlede Deputeredes Arbejde og jeg vover at haabe, at De der vil gjenfinde de charakteriserende Træk, som jeg har udkastet for Dem saavel mundtlig som i de Breve, jeg har havt den Ære at tilskrive Dem.

Dersom de Trudsler, som H. K. H. af Sveriges Breve indeholder, ikke vare mig meddelte af D. Ex. selv, tilstaaer jeg, at jeg ikke skulde kunne overbevise mig om deres Authenticitet. Dette Sprog ligesom de Ideer, det udtaler, kan ikke være andet end et ufrivilligt Udtryk for et Øjebliks onde Lune og ikke en Helts, hvem den sande Ære ikke kan være fremmed eller ligegyldig.

Trudsler skræmme Kvinder eller lavsindede Sjæle, som snige sig henad Vejen til Gunstens Tempel; de opirre derimod Manden, som fortjener at kaldes saa; de fordoble hans Styrke og lede hans Skridt paa Triumphens Bane; men ulykkeligvis tænde de ogsaa Hevnens Fakler og gjøre den selv frygtelig, om endog kun for at sikre sig mod disse frygtindjagende Erklæringer. De have hævet Sydamerikas Rebeller til frie Nationers Rang; de have gjort, at Frankrigs Republikanere have triumpheret næsten over alle Europas mod dem forenede Magter; og Nordmændene skulde alene bære et Aag, saameget mere forhadt for dem, som det vilde være en Frugt af den danske Nations eller deres egen Svaghed. Da skulde Kronprindsen have Ret til at foragte os, naar han vilde udføre sine Trudsler! I nærværende Tilfælde vover jeg at være overbevist om, at han i sit Hjerte højagter os saameget mere, og at, hvis han kan overvinde os, saa vil han ogsaa kunne overvinde en forbigaaende Følelse, som er saa lidt forenlig med dem, der charakterisere den i Sandhed store Mand.

Det originale Brev*), som D. Ex. har havt den Godhed at meddele mig fra Hr. Rehausen, som efter Grev Essen visselig ikke behøver at afgive Erklæringer, tilbagesendes hoslagt; der-

*) Baron Rehausen var svensk Envoyé i London; hans Brev har vel havt samme Indhold som det, hvoraf endeel anføres i Aals Erindringer som Bilag No. 76, hvilken Skrivelse dog skal være af 22de April (Aal Pag. 433).

som dets Trudsler iværksættes, ville vi have en Fiende mere at bekjæmpe, og vor Stilling vil blive saameget mere mislig. Men hvis Gud ikke aldeles svigter den norske Nation og overgiver den til dens Undertrykkeres Naade, vil den have en Triumph mere at indskrive i sin Historie.

D. Ex.s Brev til H. K. H. Prindsregenten og Hr. de Flack's Sendelse*), hvilke Prindsen har vidst at vurdere, og som have været Ham meget behagelige, havde ladet Ham fatte det Haab, at den venskabelige Tilnærmelse, som er saa ønskværdig mellem de to Nationer, skulde følge paa de ulykkelige Varsler om en Storm, som truede den Skandinaviske Halvø. Kunde blot Prindsens Ønsker blive hørte, isandhed Lykken skulde atter vende tilbage til disse Lande, som ere saa lidet bestemte til at blive et Bytte for de Ulykker, som Fortsættelsen af det hidtil fulgte System uden Tvivl vil forvolde. Jeg vover at gjentage det for D. Ex.; De synes af Forsynet bestemt til at fuldende dette ærerige Værk, at gjengive to hæderlige Nationer Fred og Lykke istedetfor at see dem udgyde Strømme af Blod, som ville raabe Hevn over Forøverne af alle disse Onder. Da skal det, idet jeg med de udmærkede Følelser, jeg nærer for D. Ex., forbinder den mest levende og uudslættelige Taknemmelighed, være dobbelt ærefuldt for mig at bede Dem modtage min Hyldest ligesom Bevidnelsen af den ærbødige Hengivenhed, med hvilken jeg har den Ære at være — (Schmettow.)

XXIV.

(Concept. Fransk.)

(Til Prindsregenten ved Oversendelsen af ovenstaaende Brev.)

Jeg har anseet det for min Pligt at oversende D. K. H. mit Brev til Grev Essen førend jeg sender det til dets Bestemmelse, i Anledning af de Forandringer, som De befalede mig at

*) Lagmand Flack havde bragt Prindsen Castlereaghs Budskab til den engelske Minister i Stockholm, Thornton, at den engelske Regjering fremdeles vedblev sin Beslutning at understøtte Sveriges Sag. Aals Erindringer Pag. 388.

gjøre deri; og fordi der under den hurtige Oplæsning af Udkastet, som jeg havde den Ære at gjøre for Dem, let kan have undgaaet Dem enkelte Udtryk, som muligens kunne synes mindre adæqvate, har jeg forseglet Brevets Omslag saaledes, at man ved Hjælp af en Oblat kan fæste det uden at det kan bemærkes, hvilket vil tillade, at det kan expederes direkte fra Eidsvold, dersom det vinder D. K. H.s Bifald.

Jeg vover til denne Meddelelse at føje en ydmyg Bøn til D. K. H. i Tilfælde, af at De beordrer mig at komme til Eidsvold; det er at jeg vover at bede Dem lade Deres Svite vide, at det er ifølge D. K. H.s Ordre, at jeg er der, saasom jeg med Bestemthed veed, at Nogle, som jeg endnu ikke kjender, have sagt til Hr. Elieson, — Capitaine-Lieutenant Haffner var tillige tilstede, — at jeg kun var der som Fremmed og for min egen Fornøjelse, hvilket har gjort, at jeg der har spillet en for Militæretatens første Officer temmelig daarlig Rolle.

Tilgiv, Msgr., at jeg optager nogle Øjeblikke af Deres for Fædrelandet saa kostbare Tid, og som D. K. H. saa værdigt anvender selv langt over hvad man kunde haabe (*qvelqves instants de Votre tems, si pretieux pour la patrie, et si dignement remplis par V. A. R., meme bien audela de ce qu'on auroit pu esperer*); men ihvorvel uden den ringeste Pretension, vilde det dog være haardt for mig at gjælde for ganske andet end jeg i Grunden er.

XXV.

(Original. Fransk.)

Hr. Grev Schmettow! Idet jeg tilbagesender Brevet til Feldtmarchal Grev Essen, i hvilket jeg ikke finder Noget at tilføje eller forandre, — thi det, som De siger om England, vil ikke gjøre Skade, — kan jeg paany sende Dem et Brev fra ham, som indeholder den vigtige Nyhed, at de Allierede ere dragne ind i Paris den 30te Marts og at Napoleon efter hvad der synes er detroniseret.

Nu er da Rusland og England Herrer over Verden, men jeg haaber til vor Lykke. Ponte Corvo vil styrte med alle de andre Fyrster, som Napoleon har skabt. — Med Hensyn paa dette Brev troer jeg kun at De bør svare Feldtmarchallen, at vi med Rolighed oppebie Udviklingen af Følgerne af denne store Begivenhed eller af denne store Lærdom for alle Erobrere, som lade sig forlede af en umaadeholden Ærgjærrighed. — Jeg ønskede med det Samme, at De paa en halv officiel Maade sagde ham, at De, som kjender mit Ønske om, saavidt det staaer i min Magt, at bevare den gode Forstaaelse med Sverige, er autoriseret til at underrette Feldtmarchallen, der uden Tvivl besjæles af det samme Ønske, om at den ved specielle Breve annoncerede Udrustning af svenske Kapere, uden Tvivl for at opbringe norske eller til Norge bestemte Skibe, øjeblikkelig vil medføre, at de norske Krydsere ville gjøre Jagt paa dem og behandle dem som Pirater, dersom de begaae Fiendtligheder midt i Fredstid eller uden at Krigen er deklareret. — Brevet af 20de kan da blive sendt imorgen, dersom De saa synes, og det, som De nu skal skrive, nogle Dage senere.

Jeg vil søge at gjøre mit Muligste for at imødekomme D. Ex.s Ønske, naar De seer Dem istand til at komme til mig paa Eidsvold.

Undskyld den synlige Hast, hvormed dette Brev er skrevet. — Vær overbevist om den høje Agtelse, med hvilken jeg undertegner mig, Hr. Greve,

Deres meget hengivne

Christian Frederik.

Eidsvold, den 21de April 1814.

XXVI.

(Concept. Fransk.)

Til Feldtmarchal Grev Essen den 26de April 1814.

Jeg har havt den Ære at oversende til H. K. H. Prindsregenten af Norge de officielle Skrivelser, ligesom den engelske

Bulletin, som D. Ex. har havt den Godhed at sende mig i Forbindelse med Brevet af 18de, hvormed De har beæret mig.

De vigtige Nyheder, de indeholde, bebude naturligvis en betydelig Revolution i alle Europas politiske Forhold, hvis Udvikling vi med Hensyn paa Norges Stilling med Rolighed maa afvente. Hvilken skrækkelig Lærdom byde ikke disse Nyheder enhver Erobrer, som lader sig forlede af en umaadeholden Ærgjærrighed! Maatte dog en fast og varig Fred holde det i saa mange Aar hærjede og af Blod oversvømmede Europa skadesløs for alle de Onder, som det har lidt! Maatte fremfor Alt denne almindelige Fred indvirke paa H. M. Kongen af Sverige og hans Thronarving og lade dem opgive deres grusomme Beslutning at tilintetgjøre maaske to Nationer, der som Allierede kunde være lykkelige, idet de følge det af Frankrigs Overvindere givne Exempel, som agte den franske Nations Rettigheder til selv at give sig en Constitution. Disse Ønsker, som Prindsregenten oprigtigt nærer, og som jeg vover at smigre mig med ikke ere uforenlige med D. Ex.s ædle Charakter, gjør os den ved de specielle Breve meddelte Nyhed meget ubehagelig, nemlig at der udrustes svenske Kapere for at opbringe norske eller til Norge bestemte Skibe, og jeg er autoriseret til at meddele D. Ex., at den umiddelbare Følge af denne Forholdsregel vil blive, at norske Krydsere ville jage efter Kaperne, dersom de i Fredstid begaae Fiendtligheder, og behandle dem som Sørøvere, saalænge Krigen ikke er deklareret. Jeg vover for min egen Person endnu at haabe, at D. Ex. vil forhindre de ubehagelige Følger af denne Forholdsregel, som ganske vist vil medføre større Ulykker.

Med største Højagtelse og Ærbødighed har jeg den Ære o. s. v. (Schmettow.)

XXVII.

(Concept. Fransk.)

Til Prindsregenten, Eidsvold samme Dag.

Msgr. Efter D. K. H.s Ordre har jeg skrevet til Feldtmarchal Essen; men Tandpine forenet med en meget heftig Ho-

vedpine har forhindret mig fra at expedere det før, og i det Haab, at jeg har truffet D. K. H.s Mening og af Frygt for at en længere Opsættelse kunde være til Skade, har jeg taget mig den Frihed at sende det direkte og giver mig den Ære at vedlægge en Copi for D. K. H.

Værdiges, Msgr., at modtage Bevidnelsen om den uforanderlige og agtelsesfulde Hengivenhed, med hvilken jeg har den Ære at være

D. K. H.s underdanigste, lydigste og troe Tjener
Grev Schmettow.

XXVIII.

(Original. Fransk.)

Hr. Grev Schmettow! I Tillid til Deres sædvanlige Godhed oversender jeg Dem et Brev, som jeg har skrevet til Feldtmarchal Essen og som jeg vil sende ham; men for at forhindre det mulige Tilfælde, at han ikke vil tillade sig at modtage det, beder jeg Dem, Hr. Greve, om at forsyne det med Deres Couvert, idet De ikke fordølger for Feldtmarchallen, at Grunden dertil ligger i hans Afslag om en direkte Communikation med de norske Autoriteter. De maa ikke undlade at tale til ham om den Tillid, vi sætte til hans ædle og oprigtige Hensigter, saalænge som muligt at undgaae nye Ulykker og Uroligheder i Norden. — Jeg beder Dem ligesaa Hr. Greve, at tilstille ham et andet Brev, dateret nogle Dage senere end dette, hvilket kan være meget kort og kun indeholde Nyheder fra Rigsdagen, idet De sender ham Rigsdagstidenden. Det Brev kan i ethvert Fald tjene som Introduction for Overbringeren, Hr. v. Holsten, Capt. i Marinen, som De ellers ikke behøver at nævne, da han skriftlig vil melde sig selv.

Undskyld den Ulejlighed, jeg atter volder Dem og som De maa skrive paa den Tillids Regning, med hvilken jeg ikke vil ophøre at kalde mig, Hr. Greve, Deres meget bevaagne

Christian Frederik.

Christiania, den 2den Mai 1814.

XXIX.

(Concept. Fransk.)

Til Feldtmarchal Essen den 3die Mai 1814.

Da Forhandlingerne i Nationalforsamlingen paa Eidsvold, foruden den Interesse, som de kunne have for D. Ex., ogsaa maa være af Vigtighed for den svenske Regjerings Bestemmelse af de Forholdsregler, den vil gribe, tager jeg mig den Frihed at vedlægge de 4 første No. af Forsamlingens Tidende, og dersom D. Ex. tillader det, skal jeg vedblive med at sende Dem de følgende Numere. (Schmettow.)

XXX.

(Concept. Fransk.)

Til Feldtmarchal Essen den 5te Mai 1814.

D. Ex. — H. K. H. Prinds Christian Frederik, som uagtet D. Ex.s Afslag paa at kommunicere direkte med de norske Autoriteter, i Tillid til D. Ex.s ædle og oprigtige Hensigter at undgaae saa meget som muligt nye Uroligheder og Ulykker i Norden, ikke har kunnet nægte sig den Tilfredsstillelse at henvende sig til Dem under Tingenes nuværende saa kritiske Stilling, har overdraget mig konfidentielt at lade Dem ihændekomme hoslagte Brev fra Ham. Maatte det bidrage til at realisere det saa smigrende Haab om en venskabelig Forening mellem de to Nationer*).

Værdiges da, D. Ex., at paatage Dem en Bestræbelse saa værdig Deres Følelser! De, som jeg har bevidnet Dem, ere sikrede mod enhver Forandring, selv om Skjæbnen skulde lade os mødes paa den saakaldte Ærens Mark, men som i Virkelig-

*) Efter dette har Conceptet Følgende, der er overstreget med den Bemærkning: „Udeladt efter Pr. Regentens Befaling“: „Kronprindsen af Sverige, som har vundet Berømmelse for alle kommende Aarhundreder ved de Sejre, han ved sit Geni og sine Raad har tilkjempet sig over den eneste Modstander, som var værdig til at maale sig med ham, skulde han ikke nu kunne være mættet af Laurbær og ønske til dem at føje Maadeholdenhedens Triumpher, som uden Tvivl ere meget at foretrække for dem, der ere be-

heden er den menneskelige Naturs Nedværdigelses, naar ikke Frihedens Forsvar er vort eneste Motiv.

Med den mest højagtelsesfulde Hengivenhed har jeg den Ære at være (o. s. v.) Schmettow.

XXXI.

(Original. Norsk.)

Deres Excellentse! Jeg er Dem uendelig forbunden for Deres Skrivelse af 12te Mai. Den er som skreven ud at mit Sind. Jeg forsikrer Dem, at jeg aldrig skal give mit Minde til den nye nationale Banqves Forening med Rigsbanken, hvilket nødvendigen maatte undergrave vort Pengevæsen! En bestandig Finanz Commite, som skal udnævnes, skal ogsaa udarbejde Bankens Octroy, men Stemmeflerheden vil have selve Bankens Oprettelse udsat til næste Storthing 1815. — Det er ej ganske efter mit Ønske; jeg troer en Laaneindretning fornøden jo før jo hellere; men det er bedre end at begaae den dumme Streg, De med Grund frygtede for.

Capt. Holsten har faaet Tilladelse til rejse ind til Wennersborg.

Idag er kommen officiel Underretning fra Søe Capitain Fasting i Christiansand, at en engelsk Brig og Briggen Lolland, under norsk Flag, have hilset hinanden med Hurraraab, at den engelske Brig har befriet et Skib, som en svensk Kaper havde taget, og anvist vores Brig hvor den kunde finde Kape-

---

sudlede med Blod af fredelige Folkeslag, som kun ønske sin nationale Uafhængighed, dette saa kostbare Gode, for hvilket han nu har kjæmpet. Værdiges da, D. Ex., at paatage Dem en Bestræbelse, saa værdig Deres Følelser, idet De hos denne Helt fremkalder de Ideer, som muligens ved de blodige Uroligheder, hvori han færdes, for et Øjeblik ere kvalte hos Ham, men som ikke kunne andet end gjenopvækkes hos Ham ved Forestillinger af en Grev Essen, hvis mere rolige Stilling i dette Øjeblik ikke er udsat for de frygtelige Kampes og Blodbadenes Indflydelse."

ren, som dernæst ogsaa blev taget og er den anden Sørøver, der er opbragt.

Jeg nævner mig med Højagtelse Deres Exellences
forbundne og velvillige
Christian Frederik.

Eidsvold den 14de Mai 1814.

Kan jeg vente den Fornøjelse at see Dem her paa Onsdag? paa Torsdag eller Fredag sluttes Rigsforsamlingen.

XXXII.

(Concept. Fransk *.)

Deres Excellentse.

Jeg veed ikke at have grebet Pennen med større Ængstelse end idag, idet jeg udfører en Commission, som Hans Majestæt Kongen af Norge har paalagt mig, nemlig under min Couvert at lade Deres Excellentse ihændekomme et Brev til Hans Majestæt Kongen af Sverige, hvilket vor Konge uden Tvivl skulde have foretrukket at sende direkte ved en Befuldmægtiget, men! efter de Afslag, han hidtil har erfaret, har han ikke villet udsætte sig for paa ny direkte at modtage et saadant. Jeg vover da som en Følge heraf at bede D. Ex. om den Gunst, at De, (i Tilfælde af at H. M. Kongen af Sverige tvertimod al Sandsynlighed vedbliver med ikke at ville gribe en saa gunstig Lejlighed til at skabe to agtværdige Nationers Lykke) kun under min Adresse vil tilbagesende hoslagte Brev, hvis Hensigt alene er Fred, Alliance og Enighed.

Jeg vover at haabe, D. Ex., at Adressen fra Rigsforsamlingen paa Eidsvold til den valgte Konge, Hans Majestæts Modtagelseserklæring, Adressen, som indeholder det norske Folks højtidelige Erklæring om at ville udholde Alt for at forsvare sin

*) Af denne Skrivelse til Grev Essen foreligger Schmettows oprindelige Concept og en Reenskrift, som er bleven oversendt den nyvalgte Konge og af denne remitteret med Bemærkninger paa et særskilt Blad, i Henhold til hvilke enkelte smaa Forandringer senere sees foretagne.

Selvstændighed, Kongerigets antagne Constitution, hvilke jeg har den Ære at vedlægge, vil overbevise D. Ex. og gjennem Dem Deres Regjering om, at det er Nationens Vilje og ikke et Parti af Intriganter eller Oprørere, som i dette har udtalt sig.

D. Ex. føler uden Tvivl hvormeget det er af den største Vigtighed for den gode Sag, at bringe til H. M. Kongen af Sveriges Kundskab Rigsforsamlingens Erklæring af 19de Mai, hvilken Højstsamme især ikke vil nægte at skjænke den Opmærksomhed, som en saa vigtig Akt synet at kræve, og som angiver hvad man kan vente af et Folk, der endrægtig besjæles af en saa stærkt udtalt Iver for at forsvare sin Frihed; jeg vover endog at haabe, at denne højsindede Konge, vil skjænke dette Folk en Agtelse og Interesse, som vil indgive Ham højmodige Følelser, af hvilke den højeste Løn, nemlig Himlens Velsignelse, Verdens Beundring og to Nationers Kjærlighed, der saa lidet ere bestemte til at ødelægge hinanden, vil blive en nødvendig Frugt, som ogsaa D. Ex. vil dele.

Dersom jeg havde Fordelen af at være nøjere kjendt af D. Ex., er jeg overbevist om, at De ikke vilde troe mig istand til paa hvilkensomhelst Maade at indlade mig med nogetsomhelst Parti, som jeg ikke var vis paa dannedes af Nationens Majoritet, i det Øjeblik da den Souverain, som jeg har tjent i meer end et halvt Aarhundrede, havde løst mig fra den Eed, jeg havde givet Ham.

Uden anden Ærgjærrighed end den at ende mit Liv, hvis Grændse ikke kan være langt borte, uden nogen Plet, og saa samvittighedsfuldt, som mine Kræfter tillade det, at opfylde det, som jeg anseer for at være min Pligt mod Fædrelandet; uden at være rig, dog i Besiddelse af en Formue, som er tilstrækkelig til at jeg ikke af det Hensyn holdes tilbage i en Tjeneste, som jeg ellers er bestemt paa at opgive, saasnart vore Forholdes Storme have lagt sig; — altfor gammel til at paatage mig nogensomhetst Post, som jeg ikke mere skulde have den nødvendige Kraft til i Længden at udfylde med den Iver,

som ophøjede Stillinger fordre; — uden engang at være nødt til at bryde mig om at gjøre min Familjes Lykke, da jeg er uden Sønner, — jeg mistede min Søn i Stockholm, — og min Svigersøn er i en Carriere, hvori han selv kan gjøre sin Lykke, — hvad er det da, som skulde kunne drage mig ind i Partiernes og Intrigernes Labyrinth, hvis afskrækkende Stier altid have været mig ubekjendte, selv om jeg kunde sikre mig de i Mængdens Öine saa glimrende Udsigter, men som kun har lidet Forførende for den, som veed at bedømme deres Værd?

Commandoen over den Throndhjemske Division blev betroet mig af Kongen af Danmark kort før Freden med Sverige, og min Stilling som General over Infanteriet, til hvilken H. M. Kongen af Norge nu har udnævnt mig, var mig allerede forbeholdt ved min Anciennitet foran Prinds Christian af Augustenborg, da han blev udnævnt. Det er da aldeles ikke overordentlige Gunstbevisninger, som have knyttet mig til det nuværende System, men alene Hjertets, Fædrelandskjærlighedens, Pligtens og Ærens Følelser.

Jeg skylder D. Ex. megen Tak for Sendelsen af de sidste i London udkomne franske Aviser, som vare indesluttede i det Brev af 14de, hvormed De har beæret mig. Det er altid meget interessant at erfare, hvorledes omtrent Sagerne staae i den Deel af Verden, fra hvilken vi ere noget nær adskilte i denne uheldsvangre Tid, selv om man ikke skulde kunne tage Alt det, som Aviserne indeholde, efter Bogstaven. Naar jeg ikke før har indfriet mit Løfte til D. Ex. med Hensyn paa de sidste Nummer af Rigsforsamlings-Tidenden, saa ligger Skylden derfor hos det til Eidsvold førte Bogtrykkeri, som ikke har kunnet skaffe det sidste No. af Tidenden førend lidt før Constitutionen selv i dens Helhed, hvis Trykning ligeledes er bleven forsinket over hvad der var at vente, og uden hvilken de mellemliggende Nummere ikke længere kunde have Interesse for D. Ex.

Med Hensyn paa de diplomatiske Dokumenter, som D. Ex. godhedsfuld har meddelt mig med Brevet af 16de, maa jeg oprigtigt tilstaae, at de ikke have kunnet fremkalde hverken i

mit Hjerte eller i min Tanke den Forandring, som De syntes at vente. Norges Klipper fostre ikke foranderlige eller frygtsomme Sjæle, og de strenge Forholdsregler, som den svenske Regjering har underkastet os, ere ikke meget egnede til at indgyde os Tillid og Hengivenhed.

Maatte denne Regjering, der ellers er saa viis, tilfulde indsee, at Erhvervelsen af en taknemmelig Allieret er meget at foretrække for at paadrage sig en Fiende, stærk ved sin Beliggenhed, sin Nationalitet, og det nøje inderlige Baand, som forener dens enkelte Medlemmer*); denne Fiende, som er bleven endnu stærkere ved den Constitution, som den har givet sig, og ved den Fyrste, som den har valgt, kunde, som jeg allerede har bemærket for D. Ex., maaske i Længden bukke under, men det kan ikke skee uden at den drager sine Undertykkere med sig i sit Fald.

I Navn af Alt det, som er mest helligt, — i Verdeners og Kongerigers evige Dommers Navn, — i de to Nationers Navn, som kunne nyde en fælles Lykke uden at forenes under samme Regjering, men som paa Grund af en falsk Politik og Ønsket om en ideel Udvidelse *(le desir d'un aggrandissement ideel**)*, der ikke tager Hensyn til Midlerne, staae færdige til at ødelægge hinanden, — beder jeg D. Ex., at De vil oplyse Deres Regjering om de Rædsler, som dens Fremturen i det antagne System vil fremkalde idetmindste ligesaa meget over den selv, som over os; at De med det samme vil bevæge den til at tilbageholde disse Epitheter af Intriganter og Rebeller, som ere alt for fornærmelige for en Nation, som igjennem Arhundreder har vist sin Troskab, og for en Fyrste, hvem hele Nationen tilbeder og som er saa fortjent dertil.

---

*) Her stod i Conceptet: „med Undtagelse af nogle Forrædere, som hele Resten af Nationen foragter", — om hvilken Phrase Kongen bemærker, at den helst kunde udgaae.

**) Der stod oprindelig „le desir effrené d'un aggrandissement chimeriqve", om hvilket Udtryk Kongen bemærker, at det er vel stærkt.

Kongen af Danmark synes at have renonceret paa Besiddelsen af Pomeren, som han skulde have i Bytte for Norge, sandsynligvis fordi han ikke er mægtig nok til at holde sig der. Maatte H. M. Kongen af Sverige renoncere paa Norges Besiddelse af en skjønnere Bevæggrund, — Kjærlighed til sit Folk, Retfærdighed, Maadehold, Ædelmodighed, Afsky for at udgyde uskyldigt Blod, og til Overflod, sin Nations sande Interesse! da skulle vi agte ham, og blive hans tro Allierede; Antipathien mellem de to Nationer skal udslettes, og vi skulle være forenede ved stærkere Baand end de, som alene Magten og Sejeren formaae at sammenholde.

Modtag Forsikringen om den ærbødige Hengivenhed, med hvilken jeg har den Ære være

D. Ex.s meget ydmyge og meget lydige Tjener
Grev Schmettow*).

Christiania den Mai 1814.

XXXIII.

(Concept. Norsk.)

Til Kbr. Brock, den 4de Juli 1814.

Skuffet i det næsten sikre Haab, jeg havde endnu i Morges, at kunne gjöre min allerunderdanigste Opvartning hos H. M. Kongen, formedelst en igjentagende Paroxysmus af min denne Gang meer end nogensinde haardnakkede Svaghed, nødes jeg til herved at anmode Deres Højvelbaarenhed om at nedlægge min allerunderdanigste Undskyldning for Hans M. Kongen, og tillige indhændige allerhøjstsamme vedlagte Ansøgning fra Hr. Lieutenant von Timme af det mig anbetroede Regiment om Fogde Embedet i Lyngdahl.

Med denne følger, skjønt ikke benævnet i Ansøgningen, en Copi af hans Attest for Embeds-Examen. Min allerunder-

*) Paa Foden staaer tilføjet paa Norsk: „Skulde et aabent Brev ikke være lettres patentes paa Fransk?“ — en Bemærkning, der synes henvendt til Kongen.

danigste Erklæring derpaa er deels ved Fejl i Papiret, deels anlediget ved min Svaghed bleven mindre ordentlig skreven end den burde og jeg ønskede, hvilket jeg ogsaa maa bede D. Højvelbaarenhed allerunderdanigst at undskylde mig for hos Hans Majestæt.

(Schmettow.)

XXXIV.

(Original. Norsk.)

Deres Excellentse

Høibydende Hr. General.

Saameget jeg beklager at maatte modtage Efterretningen om Deres Exellentses Upasselighed, saa frembragte jeg efter Deres Ex.s Befaling Deres Undskyldning for Hs. Majestæt. Allerhøjstsamme har flere Gange spurgt om Dem og omendskjønt det gjorde Ham som os alle ondt at høre nogen Upasselighed hos Dem, saa kan det og ikke andet end at maatte være enhvers Ønske, i saadan Alder, at nyde saadan Helbred.

Den medfulgte Ansøgning er sendt til vedkommende Departement efterat H. Majestæt havde læst den.

Den hermed følgende Forestilling fra Generalmajor Seyersted, angaaende Krave og Erme-Opslag af sort Farve for begge de Throndhjemske Regimenter har jeg efter Hans Majestæts Ordre skullet sende til Deres Excellentses Erklæring.

Deres Excelletses Gunst anbefaler sig ærbødigst

Brock.

Ladegaarden den 5te Juli 1814.

Hans Excellentse

General Grev v. Schmettow, Storkors af Dannebrog.